PEOPLE'S VOICE
The Lithuanian Weekly Newspaper in Canada, Published by the Lith. Press Association, P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Darbo Žmonių Sąvaitraštis

Visų Šalių Darbininkai, Vienykitės! Jūs Nieko Nepralaimėsit, Tik Retežius, O Išlaimėsit Visą Pasaulį!

Nr. 154 KETVIRTADIENIS, SAUSIO (JANUARY) 14, 1937, TOTONTO, ONTARIO METAI VI

SAKO VOKIETIJOS NAZIAI FORTIFIKUOJA CEUTO

Anglija ir Francija Traukia Link Gibraltaro 164 Laivus

Sovietų Sąjunga Reikalauja Sulaikyti Plėšikiškus Fašistų Laivų Užpuldinėjimus

EUROPOS TAIKAI NEPAPRASTAI DIDELIS PAVOJUS

Londonas, Sausio 11.—Žinios, kad Vokietijos naziai fortifikuoja Ceuto, ispaniškoj Morokoj, nepaprastai sujudino visą Europą, o ypatingai Franciją ir Angliją. Mat Ceuto randasi kitoj pusėj Gibraltaro sąsaurio, prieš Anglijos kontroliuojamą Gibraltaro tvirtovę. Vokiečiams užėmus ispanišką Moroką Francijai būtų užkirstas kelias skersai tą kraštą iš Francijos Morokos į Ceutą.

Francija griežtai protestuoja prieš nazių išsodinimą ispaniškoj Morokoj ir prieš fortifikacijas. Ji sako, kad jokiu būdu neleisianti naziams užimti tą kraštą. Jei tik sužinosianti, kad pribūna daugiau nazių, tai siųsianti morokišką armiją ir jėga išvysianti iš Morokos.

Francija ir Anglija Gibraltare ir artimuose vandenyse koncentruoja savo laivus. Anglija apskaičiuoja, kad Gibraltare ir apylinkėse bus 94 jos laivai, o Francija siunčianti 70 laivų.

Anglija pašaukė į Gibraltarą keturius laivyno admirolus pasitarimui.

Sovietų Sąjungos ambasadorius Anglijai, Ivan Maisky, lankėsi pas Edeną, su reikalavimu, kad tarptautinis laivynas imtųsi griežtų žygių suvaldymui Ispanijos ir Vokietijos fašistinių laivų, kurie sulaiko ne tik Sovietų Sąjungos prekinius laivus, bet ir kitų šalių.

Kas iš to sujudimo išeis, sunku pasakyti, bet galima spėti, kad kils didelis konfliktas, jei Vokietija neatsitrauks iš Morokos. Francija jokiu būdu neleis Vokietijai įsigalėti tenai, nes tas pakirstų jos galią.

HITLERIS ŽADA NELIESTI ISPANIŠKOS MOROKOS

Londonas, Sausio 12.—Francijos-Vokietijos krizis laikinai sulaikytas, nes Hitleris prižadėjo Francijai neliesti Morokos. Nori užvesti derybas su Francija.

NESIKIŠIMO KOMITETAS SERGĖS ISPANIJOS IR PORTUGALIJOS PORTUS

Londonas, Sausio 13.—Neutralumo komitetas nutarė sergėti visus Ispanijos ir Portugalijos portus, kad neįleist į Ispaniją savanorių ir amunicijos bei ginklų.

Anglijos orlaiviai skraidysią visu vakariniu pakraščiu per dvi sąvaites.

Subkomitetas nutarė, kad tokią sargybą palaikyti bent 6 sąvaites.

Klausimas dabar stovi, ar fašistai susilaikys.

SUSTREIKAVO 2,400 MIŠKO DARBININKŲ ONTARIJOJ

Port Arthur, Ont., Sausio 9.—Apie 1,400 miško darbininkų, samdomų Shevlin Clarke kompanijos, kurios kempės randasi apie 200 mylių į vakarus nuo Port Arthur, išėjo streikan reikalaudami pripažinti Lumber and Sawmill Workers' Uniją ir pakelti algas iki $37.50 į mėnesį.

"Tvarkai" palaikyti pašaukta policija.

CHINAI BEDARBIAI REIKALAUJA GERESNĖS PAŠALP.

Calgary, Sausio 11. — Šio miesto chinų tautos bedarbiai surengė protesto demonstraciją reikalaudami geresnės pašalpos. Apie 60 bedarbių susėdo vidury gatvės ir sulaikė trafiką.

Minėtiems bedarbiams valdžia duoda po $1.12 į sąvaitę maistui ir butui.

ITALIJA SKIRIA DIDELES SUMAS APSIGIKLAVIMUI

Roma, Sausio 9.—Italijos ministerių kabinetas patvirtino 1937-38 metų biudžetą, kuris numato dideles sumas karo reikalams.

Sulyg to biudžeto, karo ministerijai skiriama $131,115,115, laivynui—$94,348,800, aviacijai—$65,812,500, koloni j o m s—$84,977,100, ir propagandai—$3,106,350.

SUVIENYTOS VALSTIJOS 1938 METAIS APSIGYNIMUI IŠLEIS $980,000,000

Washington, Sausio 8. — Suvienytų Valstijų prezidentas Rooseveltas įteikė kongresui reikalavimą, kad sudarant 1938 metams biudžetą būtų paskirta apsigynimui $980,000,000.

Anglija Susitarusi Su Italija Pavergt Ispaniją

Oxford, Anglija, Sausio 9.—Sir Stafford Cripps, kairiųjų darbiečių vadas, pareiškė, kad Anglija slaptai susitarė su Italija Ispanijos užgrobimo klausimu.

"Aš esu įsitikinęs, kad Mussolinis gavo užtikrinimą iš Anglijos, jog ji leis jam laisvai veikti Ispanijoj, jei tik jis paliks ramybėj Balearic salas," jis pareiškė. Anglija bijanti "raudonos" valdžios.

SMERKIA ROOSEVELTO NEUTRALUMO POLITIKĄ

Washington, Sausio 8.—Kada Rooseveltas įnešė pasiūlymą uždrausti parduoti Ispanijai ginklus, kaikurie kongresmanai griežtai pasmerkė tą pasiūlymą. "Būkime atviri," pareiškė Maverick, "mes parduodame amuniciją Vokietijai, bet atsisakome Ispanijai, nors Ispanijos valdžia teisėtai išrinkta."

Jis nurodė, kad Suvienytų Valstijų reakcionieriai finansuoja Meksikos fašistus, kurie planuoja panašų sukilimą Meksikoj.

LANGERIS TARĖSI SU DRESMEIKERIŲ BOSAIS

Toronto, Sausio 11.—Hyman Langer, dresmeikerių unijos organizatorius, King Edward viešbutyje, už uždarų durų, tarėis su dresmeikerių bosais sutarties atnaujinimo reikalu. Korespondentams pareiškė, kad unija trokštanti išvengti streiko.

ANGLIJA PIRKSIANTI 250,000,000 BUŠELIŲ KVIEČIŲ

Londonas, Sausio 11.—Anglijos valdžia planuojanti pirkti 250,000,000 bušelių kviečių ir supilti į sandelius del karo. Manoma, kad laike karo gali priešas užkirsti kelius, o vietinių kviečių Anglijai nepakanka.

La Pasionraia—Garsi Ispanijos kovotoja.

KANADIEČIAI GELBSTI ISPANIJOS DEMOKRATIJOS GYNĖJAMS

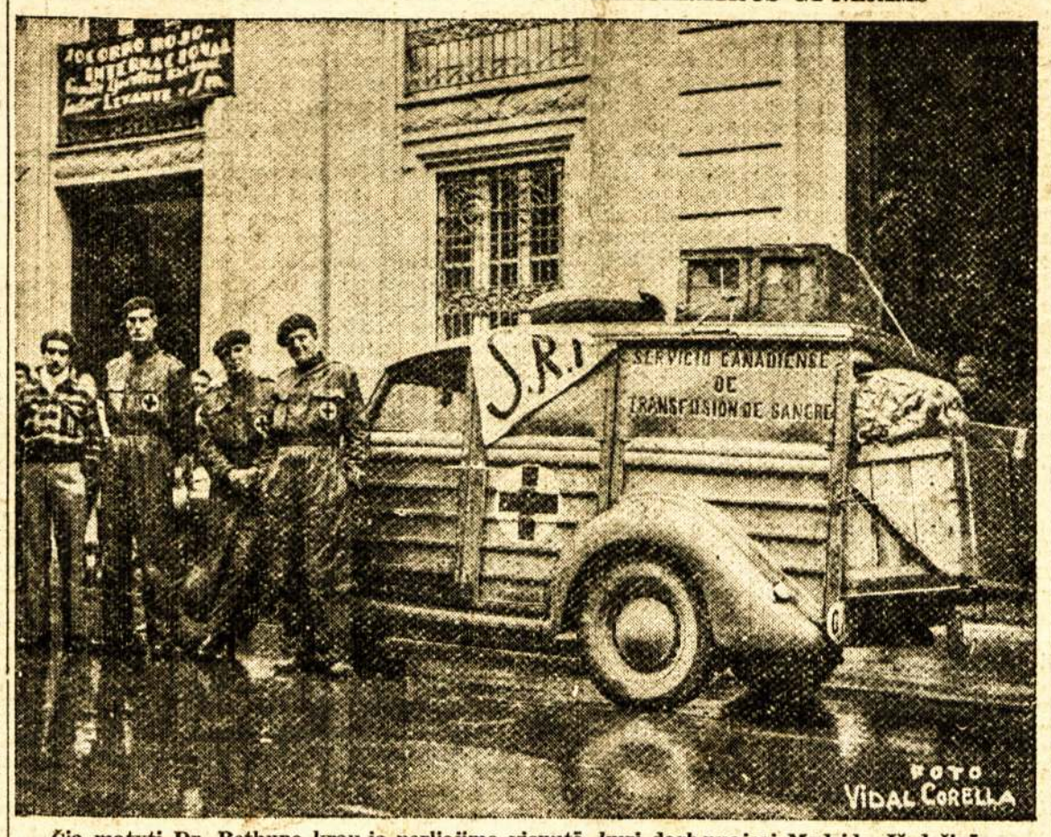

Čia matyti Dr. Bethune krau jo perliejimo vienutė, kuri darb nuojasi Madride. Iš dešinės į kairę stovi: Henning, mon trealietis, kuris eina perkalbėto jo ir administratoriaus pareigas; Dr. Norman Bethu ne; Hazen Sise, taipgi montrea lietis, bilijonieriaus giminaitis, kuris eina šoferio parei gas. Kraštutinis yra vietinis—ispanas.

GERIAU PASIRINKTŲ KOMUNIZMĄ, NEGU FAŠIZMĄ

Montreal, Sausio 8.—Į klausimą, ką jis pasirinktų, komunizmą ar fašizmą, kunigas C. H. Dickinson pareiškė, kad "fašizmas yra biauriausias krikščionijos priešas."

Neramumai Šensi Provincijoj Nenumalšinti

Peiping, Sausio 9.—Suvienytų Valstijų karo pasiuntinybės pagelbininkas kartu su Anglijos pasiuntiniu sako greitai skris į Loyang, kad sutvarkyti evakuavimą iš Šensi provincijos 70 anglų ir 72 amerikiečių. Sakoma, kad toj provincijoj grumoja civilis karas.

Maršalo Čang Siuliang karininkai esą nepatenkinti, kad Siuliangas, nors jam bausmė dovanota, dar vis laikomas priežiūroj. Šensi ir Kansu provincijų gubernatoriai atsisaką klausyti Nankingo valdžios įsakymų.

75,000 JAPONIJOS KARIUOMENĖS PRIEŠ CHINUS

Peiping, Sausio 12.—Japonija koncentruoja 75,000 kariuomenės šiaurėj chinų sienos. Laukiama naujų susikirtimų su chinais.

Liaudies Balso Vajininkai Montrealo Susiremia

Baigiant laikraštį statyti gavome laišką nuo pirmo rajono sekretoriaus K. Kilikevičiaus, kuriame jis prisiuntė 7 prenumeratas draugės P. Matulaitytės, 1 draugės Viškelienės ir 1 Janušio. Taipgi prisiuntė $25.00 aukų.

Jis pažymi, kad kyląs susirėmimas tarpe pirmaeilių udarninkų skaitytojų gavime.

Draugas R. Braus iš Rochester prisiuntė 5 naujus skaitytojus ir rašo, kad turįs aukų parinkęs Liaudies Balsui, ir žada gauti dar daugiau. Nesenai gavome iš draugo $4.00, sukeltus laike kalėdų.

Administracija

SNIEGO ŠTURMAS NUVARĖ Į KAPUS 27 S.A.V. PILIEČIUS

Los Angeles, Sausio 11.—Sniego šturmas nuvarė į kapus 27 S.A.V. gyventojus. Penkiolika žuvo Kalifornijos valstijoj, keturi Arizonoj, trys Utah ir penki Texas.

Šaltis padaręs didelius nuostolius fruktų augintojams. Vėtra keletą miestelių Texas valstijoj privertė būti be elektros, nes išvartė stulpus.

Dr. Bethune Prašo Daugiau Paramos Iš Kanados

Toronto, Sausio 9.—Norman Bethune, kuris dabar darbuojasi Madride gydydamas sužeistus lojalistų kareivius ir civilius, kreipiasi telegrama į Kanados darbininkus ir demokratijos mylėtojus, kad duotų didesnę paramą. Esą reikalinga maisto, drabužių ir medicinos reikmenų.

Jo kraujo perliejimo vienutei esą reikalinga po $500 kas sąvaitę.

Tim Buck sako, kad Kanados darbininkai lengvai gali tą sukelti, jei tik supras svarbą padėti ispaniškiems broliams ir seserims.

Toronto Unijos Teisingai Atsineša Linkui Ispanijos

Toronto, Sausio 9. — Visai priešingai Woodsworto, CCF vado, atsinešimui linkui Ispanijos, kuris linki Ispanijai laimėti, bet stovi už Kanados nesikišimą, Toronto miesto unijų taryba (Toronto Trades and Labor Council) išnešė rezoliuciją, kurioj reikalauja, kad Kanados valdžia parduotų ginklus ir amuniciją teisėtai Ispanijos valdžiai.

Toronto Trades and Labor Council rezoliucija buvo sutikta labai palankiai visų unijistų ir progresyvių darbininkų. Didžiausias prasižengimas neparduoti ginklų Ispanijai, kada leidžiama Ispanijos fašistams gauti visokią paramą iš fašistinių šalių, sako jie.

I.L.P. KONVENCIJA ATMETĖ SUVIENYTĄ FRONTĄ SU KOMUNISTAIS

Winnipeg, Sausio 8.—James Litterick, komunistų atstovas Manitobos parlamente, Komunistų Partijos, Manitobos distrikto vardu įteikė Manitobos Nepriklausomos Darbo Partijos konvencijai sveikinimus ir pasiūlymus sudaryti suvienytą frontą su Komunistų Partija. Bet laiškas nebuvo skaitytas, nei atsiklausta konvencijos, ką su juo daryti.

KANADOS VALDŽIA ŽADA GREITU LAIKU SKOLINTIS $90,000,000

Ottawa, Sausio 9.—Vedamos derybos tarp finansų ministerijos ir Suvienytų Valstijos kompanijos vardu Morgan, Stanley Co., kuri randasi New Yorke, del paskolos Kanados valdžiai $90,000,000 atmokėjimui karišku skolų.

SUVIENYTOSE VALSTIJOSE ANT PAŠALPOS 3,151,000 BEDARBIŲ

Washington, Sausio 11.—Apskaičiuojama, kad Suvienytose Valstijose iš pašalpinių darbų gyvena 3,151,000 bedarbiai.

1,000 Žmonių Palydėjo Draugę Mrs. Peron

Montreal, Sausio 8.—Vakar įvyko laidotuvės draugės Mrs. Peron, Clarte redaktoriaus žmonos. 1,000 žmonių dalyvavo jos laidotuvėse.

Peron Montrealo darbininkams yra žinomas ne tik kaipo redaktorius, bet ir kaipo bedarbių organizatorius. Jo draugė jam daug padėjo jo darbuose. Už tai darbininkai išreiškė didelę pagarbą mirusiai draugei ir užuojautą nuliudimo valandoje draugui Peron.

MONTREALO T.L.C. PRIEŠ DALYVAVIMĄ DARBO PARTIJOJ

Montreal, Sausio 9.—43 balsais prieš 39 Montrealo Trades and Labor Council atsisakė dalyvauti Darbo Partijos šaukiamoj konferencijoj, kuri šaukiama tikslu sudaryti plačią Darbo Partiją, apimančią visas progresyves partijas ir organizacijas, vedimui kovos už Montrealo miesto darbo žmonių reikalus.

A. D. F. Vadai Tarnauja General Motors Bosams

Ne wYork, Sausio 8.—General Motors korporacija paskelbė, kad ji gavusi telegramas nuo 8 Amerikos Darbo Federacijos vadų, kuriose jie reikalauja, kad General Motors nepasirašytų jokios sutarties su United Automobile Workers unija, kuri priklauso prie Lewis'o vadovaujamo C.I.O.

Toks tų vadų pasielgimas nieko daugiau nereiškia, kaip skebavimą ir talką automobilių gamybos bosams.

KLOKMEIKERIAI PASIRAŠĖ NAUJĄ SUTARTĮ SU BOSAIS

Toronto, Sausio 11. — Klokmeikerių unija jau pasirašė naują sutartį, kuri sąlygas mažai kuo pakeičia. Nekuriose šakose būsią algos truputį pakeltos.

Londonas, Sausio 12.—Anglijos darbiečiai protestuoja prieš uždraudimą savanoriams vykti padėti teisėtai lojalistų valdžiai.

Hitleris Nepatenkintas, Kad Madridas Taip Ilgai Nepaimtas; Bara Franko

Sako Hitleris Davęs Įsakymą Frankui Paimt Madridą Iki Sausio 15 Dienos

GABENA 1,500 KAREIVIŲ PRIEŠ STREIKIERIUS

Plint, Mich., Sausio 12.—Gubernatorius Frank Murphy įsakė tuojau pasiųsti 1,500 nacionalių sargų į Plint, kur streikuoja General Motors darbininkai.

Streikieriai Wellande Laikosi Gana Gerai

Welland, Sausio 11.—Kompanijos grumojimai, kad uždarys fabriką, 700 streikierių nenugązdino. Jie drąsiai pikietuoja dirbtuvę ir reikalauja pakelti algas 20 nuošimčių.

Streikierius palaiko miesto gyventojai. Valdyba taipgi prielanki. Išrinko 4 atstovus pamatyti provincinį pašalpos ministerį ir paklausti, kiek provincialė valdžia duos pašalpos streikuojantiems darbininkams.

Kanadoj Trūksta 75,000 Gyvenamų Namų

Ottawa, Sausio 13. — Tom Moore, buvęs Dominijos Trades and Labor Congress'o prezidentas, pareiškė, kad Kanadoj trūksta 75,000 gyvenamų namų. Jei tiek namų pastatyti, jis sako, ir kiekvienam namui išleisti po $3,300, tai namų statyba kainuotų $247,500,000.

Moore dabar yra nacionalės bedarbės "naikinimo" komisijos prezidentas.

ITALAI ATSISAKĄ VYKTI FRANKO PAGĖLBAI

Milan, Italija, Sausio 12.—Keletą sąvaičių atgal 500 italų kareivių atsisakę vykti Ispanijon, kad padėti generolui Frankui.

Tas rodo, kokie "savanoriai" Franko pusėj.

Metalo Darbininkai Toronte Organizuojasi

Toronto, Sausio 9. — Pereitą trečiadienį apie 70 International Metal Industries, Ltd., fabriko darbininkų atmaršavo į East Toronto Workers' Hall. Juos pasitiko draugas Fred Collins ir pasveikino Trades and Labor Council prezidento John Noble vardu.

Išaiškinus jiems apie unijos reikšmę, visi stojo į Amalgamated Association of Iron, Steel and Tin Workers of North America.

Metalo darbininkų organizavimas eina C.I.O. vadovybėje. Jau virš 200 metalistų įtraukta į uniją.

Gen. Emil Kleber—Tarpatautinės Brigados vadas. Jis yra gyvenęs Toronte.

PAGELBA FRANKUI HITLERIUI KAINAVO $180,000,000

Berlinas, Sausio 9.—Sakoma, kad Hitleris esąs nepatenkintas, kad Madridas dar nepaimtas. Jis davęs Frankui apie 25,000 nazių, taipgi jo pagelba Frankui Vokietijai kainavus jau $180,000,000. Todel jis įsakęs Frankui paimti Madridą nevėliau sausio 15. Tačiau esą būtinai reikalinga 70,000 nazių pagelbos, kad nugalėti lojalistus.

FAŠISTAI SMARKIAI PUOLA MADRIDO GYNĖJUS

Madridas, Sausio 11.—Franko fašistai, kurių daugumą sudaro Italijos juodmarškiniai ir Vokietijos naziai, jau kelios dienos, kaip pasiutusiai puola Madridą. Iš orlaivių ir kanuolių sėja bombas kaip lietų. Lojalistai dar atlaiko puolimus, tačiau yra didelis pavojus. Už tai įsakė civiliams apleisti miestą.

Kaip matyti, tai sukilėliai greitai gaus daugiau pagelbos. Sevillėj esą 10,000 italų. Gandai eina, kad Japonija atsiunčia 5,000 "savanorių." Gadiz uoste esą iškrauta nemažai itališkų orlaivių dalių.

Šiaurėj fašistai buvo užpuolę ant lojalistų, kad atsiimti lojalistų užkariautas vietas, bet liko atmušti.

LOJALISTAI SMARKIAI SUMUŠĖ VOKIETIJOS NAZIUS

Madridas, Sausio 12.—Lojalistai atsiėmė iš nazių visas pozicijas, kurias jie buvo užėmę laike kelių dienų puolimo ant Madrido gynėjų. Lojalistai atstūmė nazius šešias mylias, užimdami Madrid-La Coruna kelią. Taipgi naziai traukiasi iš Guadarama kalnų. Sako užmušta 1,000 nazių Aravaca sektoriuje. Laike puolimo ant Madrido naziai netekę viso 4,000 kareivių. Lojalistai paėmę nemažai amunicijos.

FAŠISTAI BOMBARDAVO MALAGĄ

Gibraltar, Sausio 12. — Šeši fašistų orlaiviai ir du kariški laivai bombardavo Malagą per dvi valandas. Padarė daug nuotolių ir sužeidė 100 žmonių.

SAKO HITLERIS ATMETĖ REIKALAVIMĄ PRISIŲSTI 60,000 NAZIŲ

Paryžius, Sausio 9. — Havas žinių agentūros žiniomis, Hitleris atsisakęs patenkinti generolo Pauple, Vokietijos atstovo Frankui, reikalavimą prisiųsti Franko pagelbai mažiausia 60,000 nazių. Armijos vadai tam esą priešingi, kadangi tas reikštų pačios Vokietijos saužudystę.

GENEROLAS LIANO PER 6 MĖNESIUS IŠŽUDĖ 15,000

Madridas, Sausio 11.—Iš fašistų pusės perbėgę sukilėliai pasakoja, kad sukilėlių generolo Liano įsakymu per 6 mėnesius buvo nužudyta 15,000 asmenų.

SIANFU ARMIJOS ESĄ KOMUNISTŲ KONTROLĖJ

Shanghai, Sausio 13.—"Raudonieji komisarai, kurie kontroliuoja Sianfu kariumenės būrius," skelbia žinia, "leido orlaiviais išgabenti iš čia amerikiečius ir kitus svetimšalius."

Siafu yra Shensi provincijos sostinė.

Kansu provincijoj taip' pat neramu. Armijos reikalauja priešintis Japonijai.

Liaudies Balsas

KANADOS LIETUVIŲ SĄVAITINIS LAIKRAŠTIS, LEIDŽIAMAS LIETUVIŲ SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:
Kanadoj ir Didžiojoj Britanijoj metams $2.00; pusei metų $1.00. Visur kitur metams $2.50; pusei metų $1.25. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite Liaudies Balso vardu:

LIAUDIES BALSAS
P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ontario, Canada.

Kam Tarnauja Ginklų Fondas

Per pastaruosius metus Lietuvos fašistinė valdžia vedė plačią kampaniją sukėlimui ginklų fondo. Iš darbininkų algų įstatymų keliu ėmė tam tikrą nuošimtį. Iš valstiečių ėmė net produktais, jei negalėjo gauti pinigais. Bet kaip pasirodo, tai tie ginklai dabar siunčiami Ispanijos fašistams. Štai ką sako Lietuvos Liaudies Fronto Komitetas savo atsišaukime, kurio kopiją gavo Laisvė:

"Hitlerio ir Musalinio remiami fašistai generolai skandina kraujuose Ispanijos liaudį. Visa pažangioji žmonijos dalis su pasišlykštėjimu stebi fašistinių generolų kruvinus žygius ir solidarizuojasi su didvyriškai kovojančia Ispanijos liaudimi.

"Lietuvos fašistų valdžia nuo pat pirmos dienos stojo Ispanijos fašistų maištininkų pusėn. Laikraščiams griežtai uždrausta rašyti teisybę apie Ispanijos liaudies kovą. Visa Lietuvos fašistinė spauda su Lietuvos Aidu priešakyj šlykščiausiai šmeižia Ispanijos liaudį ir kelia į padanges kruvinuosius Ispanijos liaudies budelius.

"Bet tai ne viskas. **Lietuvos fašistų valdžia remia ginklais fašistinius Ispanijos maištininkus.**

"Susitarusi neva su privatiškais vokiečių pirkliais, o ištikrųjų gi su Hitlerio agentais, jau prieš kelias sąvaites pradėjo gabenti iš Šančių kariškų sandelių angliškų firmų ginklus. Ištisais traukiniais ginklai vežami į Klaipėdos uostą, kraunami į Švedų, Norvegų ir kt. laivus ir gabenami Ispanijos maištininkams. Kad labiau nuslėpti savo nusikalstamą darbą, Lietuvos fašistų valdžia stengiasi tam šmugeliui priduoti privatišką pobūdį."

Atsišaukimas išleistas dar lapkričio mėnesį. Tas parodo, kad jau tuo laiku fašistai siuntė ginklus Ispanijos fašistams.

Minėtas komitetas šaukia Lietuvos liaudį kovon prieš Lietuvos fašistų valdžią, teikiančią Ispanijos fašistams paramą.

Socialistai Apie Sovietų Sąjungą

Nevisi socialistai vienodai atsineša linkui Sovietų Sąjungos ir jos naujos konstitucijos. Švedijos socialistų laikraštis, Arbetet, rašydamas apie SSRS naują konstituciją, apie Sovietų Sąjungą atsiliepia sekančiai:

"Sovietų Sąjunga visų pirmiausiai jau parodė, kad ji išspręs pačią didžiausią problemą, būtent, gamybos ir paskaidymo problemą. Trumpai: visuomeninę problemą, pradžią visų skerspainių, šaltinį visų poltinių sukilimų ir visų revoliucinių judėjimų . . . Kai Sovietų Sąjunga pajėgs pilniausiai išrišti šią problemą, tuomet ji sukurs naują civilizaciją, naują kultūrą,—kuriai deda būtinai reikalingas sąlygas,—kuomet Hitleris ir Musolinis, padėdami daugiau mažiau stiprių barbariškų pajėgų, naikina senąją vakarinę kultūrą kituose kraštuose, įsivaizduodami, būk jie tverią naują ir geresnę kultūrą . . . Aišku, niekas negali reikalauti, kad Sovietų Sąjunga būtų galėjusi pakeisti savo šalį į rojų laike 15 metų,—šalį, kuri 15 metų atgal dar vis turėjo kultūrą ir medžiaginį pagrindą tokį, kokį pažangiausios vakarų Europos šalys pergyveno 100-150 metų atgal."

Panašiai rašė apie SSRS ir Čekoslovakijos socialistų laikraštis.

Rengkitės ALDLD Vajui

Kadangi šiuo laiku ir Kanados lietuvių tarpe yra sudarytas judėjimas ant bendro fronto pamatų, tai kai kam gal atrodo, kad revoliucinių organizacijų rolė nebe tokia didelė, nebereikia jas budavoti. Jei pas ką tokios mintys reiškiasi, skubėkite jas numesti. Pasiskaitykite, ką Dimitrovas sako:

"Kada mes, komunistai, dedam visas jėgas bendro fronto sudarymui, mes tai darom ne iš siauros pažiūros verbuoti į komunistų partijas naujus narius. Bet mes turime visapusiškai stiprint komunistų partijas ir didint jų skaičiaus augimą **kaip tik todel,** kad mes rimtai norim sustiprint bendrą frontą. Komunistų partijų stiprinimas yra ne siaurai partinis reikalas, o visos darbininkų klasės reikalas."

Čia, žinoma, pasakyta apie komunistų partiją. Bet šis pasakymas tinka ir ALDLD. Norint, kad Kanados lietuvių bendras veikimas stiprėtų, kad jis žengtų pirmyn, reikalinga, kad jame dalyvautų stipri klasiniai susipratusių draugų ir draugių organizacija. Kitaip tariant, ALDLD-ją reikalinga budavoti ne tam, kad atimti mases iš kitų srovių, kaip planuoja kitos srovės, bet tam, kad stiprinti tą bendrą judėjimą, kad į jį įtraukti dar neorganizuotus Kanados lietuvius.

Šale to, negalima sakyti, kad nėra tokio darbo, kurio suvienytas frontas neatlieka. Tokio darbo yra užtektinai. Reikia vesti revoliucinės apšvietos darbą, platinti revoliucinę literatūrą, stiprinti revoliucinę spaudą, padėti streikuojantiems darbininkams ir bedarbiams ir t.t.

ALDLD vajus prasidės vasario 1-mą dieną. Visos kuopos rengkitės prie vajaus. Stengkitės šiais metais vajų vesti skirtingiau. Surengkite paskaitas, nurodykite svarbą šios organizacijos klasinės apšvietos skleidime ir bendrai visuose darbininkų judėjimo darbuose jos rolę.

Paminėkite Lenino Mirties Sukaktuves

Yra sakoma, kad kiekvienas sutvėrimas prieš mirtį sunkiai kapstosi. Tokį pasakymą galima prilyginti ir prie politikos. Šiuo laiku, kada įvairūs įvykiai muša į šmotelius įvairias teorijas ir kelia į viršų Markso ir Lenino mokslą, įvairūs revoliucinio judėjimo priešininkai labai pagyvėjo. Ypatingai atsižymi reakcinė dalis socialistinio judėjimo, kuri bijo suvienyto fronto. Į pagelbą pasikvietė trockistus. Ši kategorija žmonių šiandien gvoltu šaukia, kad Sovietų Sąjungoj komunistų diktatūra, kad tenai Stalino diktatūra. Tas yra daroma tam, kad neleisti darbininkų prie vienybės. Todel revoliucinių darbininkų pareiga atmušti tuos visus melus, parodyti darbo masėms, kad Leninas buvo didžiausias priešas kaip komunistų taip ir bile kokios partijos diktatūrai, o stojo už proletariato diktatūrą.

Sausio 21 dieną pripuola Lenino mirties sukaktuvės. ALDLD kuopos turėtų rengti Lenino mirties sukaktuvių paminėjimus. Tuomi bus pagerbtas tas didysis darbininkų vadas ir parodyta darbininkams, kaip neteisingai perstatomas leninizmas, marksizmo tęsinys.

Prie Ko Privedė Neutralumas

Laikraščiai praneša, kad Anglija į Ispanijos pakraščius pasiuntė virš šimto karinių laivų. Francija taip pat siunčia karinį laivyną į Afrikos pakraščius. Mat Italijos ir Vokietijos fašistai jau atvirai pradėjo šeimininkauti ir Ispanijoj ir ispaniškam Moroke. Sakoma, kad naziai stato tvirtoves Ceuta mieste, kuris randasi prieš Gibraltarą.

Anglija ir Francija nepardavė ginklų Ispanijos liaudies valdžiai, kurios jėgos, jei būtų turėję ginklų ir amunicijos, būtų sumušusios savus fašistus į porą sąvaičių. Tik del stokos ginklų ir amunicijos karas užsitęsė ir davė progą Vokietijos ir Italijos fašistams atsikraustyti į Ispaniją. Kitaip sakant, Anglija su Francija nenorėjo duoti ginklų Ispanijos liaudžiai, tai dabar joms pačioms reiks persiimti su Italijos ir Vokietijos fašistais. Ypatingai Francijai gręsia pavojus.

Vokietijai Traukti Linkui S.S.R.S. Negalima Nenukariavus Francijos

Nors dabartiniu laiku Vokietijos fašistai daugiau grąsina rytams, tačiau Vakarų Europos valstybės nesitiki, kad pirmutinis vokiečių puolimas bus į rytus. Anglijos ir Francijos generalinių štabų manymu, naziams į rytus kelias eina per vakarus. Ir tam yra rimtos priežastys. Ateinančiame kare kariaujančių valstybių svarbiausios jėgos bus nukreiptos daugiau į industrijos ir užfrončių naikinimus, negu į pačius frontus. Tad, puolant į rytus, netaip lengva bus vokiečiams sunaikinti Sovietų Sąjungos industriją ir kraštą, kuris nuo Vokietijos rubežių yra gana toli. Be to, iki pasieks Sovietų Sąjungą, turės susitikti su kitų valstybių armijomis. O čia Sovietų Sąjungos talkininkė — Francija jiems grumoja iš vakarų, kuri visiškai arti nuo Vokietijos industrinių centrų. Tad karo žinovų manymu, naziams žygiavimas į rytus nėra įmanomas nesumušus vakarus.

Praeitame kare vokiečių imperialistų stambieji norai buvo atsukti į rytus, bet jų realizavimui pačioje karo pradžioje su didžiausiomis jėgomis reikėjo pulti vakarus. Nepavykus vakarus sumušti, perniek nuėjo jų laimėjimai rytuose. Dabar vokiečių generalinis štabas pripažįsta, kad jie pralaimėjo buvusį karą ne 1918 metais, bet 1914 metais, kuomet francūzai sugebėjo atmušti jų vyriausį antpuolį ties Marnos upe. Jeigu francūzai būtų nepajėgę laimėti Marnos mūšio, vokiečiai būtų užėmę Paryžių ir kitus Francijos karo industrijos centrus. Tuomet vokiečių laimėjimai rytuose būtų buvę užtikrinti. O Marnos mūšio nelaimėjus, nors vokiečiams ir pavyko įsiveržti toli į rytus, bet vakaruose susitelkė nesulaužomos jėgos, kurios vėliau sumušė visus jų laimėjimus.

Francijos generalinio štabo nuomone, vokiečiai žino savo padarytas klaidas ir ateityje stengsis jų nepadaryti. Bet kaip pirmiau, taip ir dabar jiems veržimuisi į rytus kelias eina ne per Čekoslovakiją ir Lenkiją, bet per Belgiją ir Franciją. Už tai Francija ir dėjo visas galimybes, kad sustiprinti vokiečių-francūzų pasienį garsiąja Maginot fortų liniją.

Naziai atmena kiek žmonių gyvybių vokiečiams kainavo Verdunas ir jis liko nepaimtas, tad Maginot fortai reiškia daugiau, negu Verduną visu pasieniu. Už tai naziai deda visas pastangas, kad nereiktų jiems žygiuoti per tą francūzų pastatytą mirties sieną. Jų generalinis štabas padaręs planus svarbiausias jėgas vesti per Šveicariją, kuri nesugebės suorganizuoti didelio pasipriešinimo. Dabar jiems pasitaikė dar viena netikėta proga, tai generolo Franko sukilimas Ispanijoj. Naziai deda visas pastangas, kad laimėtų Ispanijoj fašistai, tuomet jie būtų Ispanijos šeimininkai ir galėtų daryti ant Francijos puolimą iš pietvakarių, kur francūzai nėra pastatę jiems mirties sienų.

Jeigu Hitleriui ir Mussoliniui pavyks sumušti Ispanijos liaudį, tuomet ateinantis karas nazių su Francija bus palengvintas, o jei ne, tai ir vėl naziai ves Vokietijos žmones ir tūkstančiais guldys pas Maginot fortų linijas, kaip kad kaizerio generolai išguldė desėtkus tūkstančių vokiečių pas Verduną ir prie Marnos upės. Nežiūrint kokiomis atskaitomis, bet naziai šturmuos Maginot fortus, nes už jų slėpsis francūzų jėgos, kurios kiekvieną valandą grumos Reino, Ruro ir Saro sričių pagrindinei Vokietijos karo industrijai. Nesumušus tą grumojančią jėgą ir paliekant pavojų savo karinei industrijai, reiškia pralaimėti karą, nežiūrint kokiam fronte jis citų.

Nors pasaulyje buvo priimta manyti, kad Francija laimėjo praeitą karą, jam pasibaigus Vokietija buvo nuginkluota, bet ji niekad nepertraukė nuo vokiečių apsigynimo stiprinimo. Francija turi stiprų laivyną ir dar stipresnę mechanizuotą sausumos kariuomenę. Kas kita yra su Anglija. Nors daugelis žiūri į Angliją, kaipo į stambiausią pasaulyje militaristinę jėgą, bet panagrinėjus jos armiją ir ginamų rubežių ilgį, ji gaunasi silpna militarinė jėga. Anglijos kolonijos išmėtytos po viso pasaulio kraštus. Ji jokiu būdu nenori niekam užleisti savo kolonijų, bet beveik visur jos kolonijas apsiaučia iš visų pusių daug tvirtesnės militarinės jėgos. Ir del tokių aplinkybių šiandien Anglija savo politiniams oponentams daro nuolaidas. Svarbiausia jos priedanga yra Francija. Jei tik Musolinis ar Hitleris grąso nekuriai iš jos kolonijų, tuomet Anglija puolasi į Francijos glėbį. O vien delto, kad Francijos sausumos karinės jėgos yra daug kartų didesnės.

Anglija jokiu būdu negali pastatyti tokių sausumos jėgų, kaip kad gali pastatyti Francija arba kitos valstybės. Tiesa, Anglija yra svarbiausia pasaulyje jūrų jėga. Jos laivynas prašoka keletą kartų Francijos laivyną. Bet šiandien ir ten ji randa didelių sunkumų. Vokietijos, Italijos ir Japonijos imperialistų laivynai, nors ir mažesni, bet jie apginkluoti moderniškesniais submarinais, negu kad Anglija turi. Prie to, dar jai pasipriešinančiuose laivynuose randasi torpediniai laivai, iš kurių paleistas torpedas del tikslesnio nutaikymo vairuos žmonės. Taipgi ir pakrauti orlaiviai sprogstamąja medžiaga puls ant jos laivų ir sprogdins jos laivyną. Tokių apsigynimo įrankių Anglija neturi, o jos laivyną puls tokiais metodais. Tas ir Anglijos laivyną ateinančiame kare pastatys į pavojingą padėtį.

Bendrai tariant, šiandien Anglija, prie jos keblių kolonialių apystovų pasidarė ne sprendžiamoji jėga, bet tik pagelbinė jėga. Jeigu ji papultų į tokį priešų sukūrį, kaip kad papuolė keli metai atgal Sovietų Sąjunga, ją bematant sudraskytų jos kaimynai. Tik del bendrų kolonialių reikalų, jai esant glaudžiai susijus su Francija, ji pajėga apsaugoti savo kolonijas.

nijas.

Žvalgas

V. R.

KAIP KAS SUPRANTA SOCIALIZMĄ IR DEMOKRATIJĄ

Save socialistais vadinantieji Toronto lietuviai nesenai per Naujienas kritikavo komunistus už perdidelį vadų sekimą ir jų garbinimą. Bet prieš P. Grigaičio atvažiavimą į Torontą ir po to, per keturias sąvaites, vietiniai socialistai rašė apie jį Naujienose, visaip išgarbindami ir tituluodami, kaipo savo "dvasios vadą." O dabar kiek leidžia išpūstų pagirų, būk P. Grigaitis jiems "marksistiniai" išaiškinęs socializmą.

Visa bėda yra su Toronto lietuviais socialistais, kad iš jų nei vieno nėra susipažinusio su marksizmu. Iš to pas juos gaunasi mintis, kad Grigaitis per porą valandų, paėmęs vieną, kitą ištrauką iš Markso ir Engelso raštų, kaip kunigas iš evengelijos, išaiškino visą Markso mokslą. Marksizmą suprasti reikalinga ne vienos prakalbos paklausyti, bet ilgo ir uolaus studijavimo.

Po išklausymo Grigaičio, Toronto socialistai, kaipo užsigrudinę "marksizmu," įsivaizdina, kad marksizmas demokratija, ir esą tik per demokratiją prieinama prie socializmo. Todel remiantis Markso mokslu aš noriu parodyti, kad Grigaičio ir jam panašių "socialistų" aiškinimai nieko bendro neturi su marksizmu bei moksliniu socializmu, bet yra tik marksizmo darkymu.

Kas gi yra tas Markso mokslas? Marksas savo mokslo pagrindan padėjo nesugriaunamą **materialistinį istorijos supratimą.** Ir štai, Marksas, vaduodamasis tuo svarbiuoju mokslo dėsniu, materialistiniu supratimu, išaiškino **pridedamosios vertybės teoriją,** ir kad žmonijos istorija yra **klasių kovos istorija.** Tai yra trys svarbieji marksizmo dėsniai.

Grigaitis kalbėdamas apie marksizmą, pirmiausia norėjo paneigti komunistų aiškinimus apie Markso mokslą, kurie nurodo, kad po Marksui ir Engelsui toliau tą mokslą tęsė Leninas, o dabar Stalinas. Grigaitis tą paneigė ir norėjo prirodyti marksizmą lyg kokią sustingusią religinę dogmą. Sulyg jo išeitų, kad apie marksizmą turi būt paskutiniai žodžiai, ką pasakė Marksas su Engelsu.

F. Engelsas savo garsiam veikale "Mokslinis Socializmo Išsiplėtojimas," rašo: "Šituodu dideliu atradimu: materialistinį istorijos aiškinimą ir atidengimą kapitalistinės produkcijos paslapties per pridedamąją vertybę padarė **Marksas.** Su jais socializmas tapo mokslu, kuris reikia dabar dar toliaus ištobulinti ir išdirbti visose jo smulkmenose ir jungėse." Reiškia Markso mokslu vaduojantis, besikeičiant gadynių sąlygoms, Markso mokslą reikia davesti ir išplėsti iki esamo laikotarpio ekonominės padėties. Taip kaip Leninas marksizmą išplėtė ir davedė iki karų ir revoliucijų gadynės sąlygų, o Stalinas marksizmą davedė iki praktikinio socializmo budavojimo, ištobulindamas jį visose **smulkmenose ir jungėse,** pritaikindamas industrijoj ir žemės ūkyje.

Grigaitis, kalbėdamas apie socializmą ir proletariato diktatūrą, nesivaduodamas jokiu materialistiniu supratimu, išgarbino buržuazinę demokratiją, o darbininkų demokratiją niekino ir lygino prie fašistinės diktatūros. Nors jis keliais žodžiais prisiminė apie klasių kovą, bet kuomet pradėjo aiškinti valdžių politines formas, tuomet pas Grigaitį išnyko klasių kova ir liko beklasinė visuomenė, plaukiojanti buržuazinės demokratijos sąlygose.

Draugas Engelsas mokino, ". . . jog visuomet ekonominė visuomenės struktūra daro tikrąjį pagrindą, kuriuomi galų gale tegalima išaiškinti kaip visas teises ir politikos įstaigas, taip religijos, filosofijos ir kitokias prasmes, atsiradusias kurioj nors gadynėj."

Mes žinome, kad buržuazinėj demokratinėj respublikoj, monarchijoj ir kapitalo atviros diktatūros šalyse (fašistinėse) yra darbininkai lygiai kapitalistų išnaudojami. Mes žinome, kad darbininkai organizuojasi ir kovoja už ekonominių sąlygų pagerinimą. Jie, norėdami pasiliuosuoti iš alginės vergijos, jungiasi į politinę partiją ir siekia paimti politinę galią, kad su jos pagelba suvisuomenintų visas gamybos priemones, panaikinti žmogaus žmogumi išnaudojimą, įsteigti socialistinę santvarką, kokia jau yra Sovietų Sąjungoj.

Reiškia politinės partijos gema iš susidėjusių ekonominių sąlygų ir paima valstybės galią į savo rankas. Ir toji valstybės galia, sako Engelsas, ". . . teyra tik pereinamoji įstaiga, kuria tenka naudotis kovoj, revoliucijoj, kad prievarta sutriuškinus savo priešininkus, tai kalbėti apie laisvą žmonių valstybę yra gryna nesąmonė: kolei proletariatui valstybė da reikalinga, jinai jam reikalinga ne laisvės tikslais, o tikslais nuslopinimo savo priešininkų: o kuomet pasidaro galima kalbėti apie laisvę, tuomet valstybė, kaip tokia nustoja gyvavusi."

Marksistų — komunistų nėra tikslas proletariato diktatūra nei demokratija, bet socialistinė santvarka. Visos politinės formos kyla iš ekonominių sąlygų. Esant klasiniam kapitalistinės visuomenės subudavojimui, darbininkai nuverčia tą santvarką. Atsiekus savo tikslą įsteigia beklasinę visuomenę — socializmą. Kuomet socialistinėj santvarkoj visi žmonės esti vienokiose ekonominėse sąlygose, nėra klasių kovos, tuomet nereikalinga valstybės politinė galia, kaip Engelsas sako, ji pati savaime nugaišta.

Jeigu kalbėti apie demokratinę laisvę, tai ji pilnai yra tik socialistinėj santvarkoj, kur nėra klasinių susikirtimų. O kapitalistinėj santvarkoj "demokratija," kaip Leninas sako, siaura, slapta atstumianti beturčius šalin, ir todel perdėm veidmaininga ir melaginga. Bet tada, kada toji buržuazinė demokratija tampa dalinai darbininkų užkariauta ir su ja darbininkai stato kapitalistų reikalus į pavojų, ją atmeta patys kapitalistai ir griebiasi už fašistinės diktatūros.

Grigaitis pasakoja, kad be demokratijos negali būti socializmo. Sulyg jo, politika gimdo ekonomiją. Tai marksizmo statymas aukštyn kojomis. Tikrenybėj ekonominiai santykiai keičia politines formas. Tiktai prie socialistinės santvarkos yra pilna demokratija, o prie kapitalistinės santvarkos demokratija pasilieka kapitalistų reikalų apgynimo diktuotoja, tik pridengta demokratine skraiste, bet kiekvienam darbininkų klasės sujudime pilnai parodo savo iltis.

Šiandien darbininkai žino, kad

(Pabaiga 6-tam puslapy)

Pastabos

Pagalios pasiekė Amerikos kontinentą geros naujienos ir iš Anglijos. Draugas. A. Bimba Laisvėj rašo, kad trys darbininkiškos partijos, Anglijos Komunistų Partija, Nepriklausoma Darbo Partija ir Socialistų Federacija, sudariusios suvienytą frontą.

* * * * *

Tačiau nemanykite, kad toks g r a ž u s apsireiškimas neturi priešininkų. Draugas A. Bimba ten pat nurodo:

"Šita žinia turėtų pradžiuginti kiekvieną fašizmo priešą, kiekvieną darbininkų klasės vienybės šalininką. Betgi ji tiktai gailias ir karčias ašaras ištraukė iš akių angliško dešiniųjų socialistų organo 'The New Leader' redaktorius J a m e s Oneal ir musiškių 'Naujienų' Pijaus Grigaičio. Jiems baisiai nepatinka ta trijų partijų vienybė. Ir vienas ir kitas piktai barasi ir pranašauja tikrai baisią ateitį tam bendram frontui, o ypač Anglijos darbininkams."

* * * * *

Gyvenime mes matome kaip tik priešingai. Francijos suvienytą frontą sudarė komunistai, socialistai ir radikalai socialistai, bet dar nieko blogo neatsitiko. Suvienytas frontas laimėjo rinkimus, sudarė valdžią, įvedė kaikuriuos pagerinimus darbininkams, uždarė fašistų organizacijas. Taip pat ir Ispanijoj. Tenai liaudis suvienytom eilėm atremia ne tik savus fašistus, bet ir iš Italijos, Vokietijos ir kitų šalių atsiųstus.

* * * * *

Kalbant apie suvienytą frontą, reikia pasakyti, kad ne visi ir revoliuciniai darbininkai pakankamai supranta jo taktiką. Yra ir komunistų, kurie dar nesupranta teisingai suvienyto fronto tikslo. Už pavyzdį galima paimti Hungarijos komunistus. Hungarijos Komunistų Partijos centralinio komiteto narių tarpe atsirado tokių, kurie į suvienytą frontą žiūrėjo, kaip į manievrą, kaip į būdą nariams verbuoti. Net ir Komunistų Internacionalas jų neįtikino ir du išmetė iš komunistų partijos. Yra ir torontiečių tarpe, kurie dar tokiomis akimis žiūri į suvienytą frontą, ypatingai tarpe lietuvių. Kai tik kalba apie suvienytą frontą, tuoj stato klausimą, ar tie žmonės ateis kada į mūsų eiles, ar bus jie revoliuciniais darbininkais. Kitaip sakant, žiūri iš narių verbavimo taškaregio. Tai klaidingiausia mintis.

* * * * *

Dimitrovas į suvienytą frontą liepė žiūrėti visai kitomis akimis. Kominterno kongrese jis sakė:

"Mes norim darbininkų klasės veikimo vienybės delto, kad proletariatas sustiprėtų savo kovoj prieš buržuaziją, kad, šiandien gindamas savo kasdieninius reikalus nuo užpuolančio kapitalo, nuo fašizmo, jis galėtų rytojaus dienai sudaryti sąlygas savo galutinam pasiliuosavimui."

"Kada mes, komunistai, dedam visas pastangas bendro fronto sudarymui, mes tai darom ne iš siaurės pažiūros verbuoti į komunistų partijas naujus narius. Bet mes turim visapusiškai stiprinti komunistų partijas ir didint jų skaičiaus augimą **kaip tik todel,** kad mes rimtai norim sustiprint bendrą frontą. Komunistų partijų stiprinimas yra ne siaurai partinis reikalas, o visos darbininkų klasės reikalas."

* * * * *

Žinoma, prieštaravimas suvienytam frontui iš kairės turi ir kitą priežastį. Bendram veikimui pasireiškus pakyla veikimas ir kitoj pusėj. Kai kam atrodo tas pavojumi. Tokia mintis taip pat klaidinga. Suvienytas frontas ne tik tam, kad sujungti tas jėgas, kurios jau yra, bet suorganizuoti visas tas, kurios dar palaidos. Jos turi būti paimtos į abi puses, ar ir daugiau, jei jų yra suvienytam fronte daugiau, kaip dvi. Kas mano, kad suvienytas frontas turi kalti tik vieną kurią pusę, tai mano vėl tik apie verbavimo taktiką.

* * * * *

Draugas Stalinas labai gražiai pastebi baimės apimtiems savo kalboje apie naujos konstitucijos projektą. Jis sakė:

"Sako, kad tai pavojinga, kadangi į vyriausius šalies organus gali pralysti priešingi sovietų valdžiai elementai, kai kas iš buvusių baltagvardiečių, buožių, popų ir t.t. Bet kogi čia ištiesų bijotis? Vilkų bijoti, neiti miškan? Pirma, ne visi buvę buožės, baltagvardiečiai arba popai priešingi sovietų valdžiai. Antra, jeigu liaudis kaikur išrinks priešingus žmones, tai tas reikš, kad mūsų agitacinis darbas pastatytas labai blogai, ir mes pilnai užsitarnavome tokios gėdos; jeigu gi mūsų agitacinis darbas eis bolševikiškai, tai liaudis neprileis priešingus žmones į savo vyriausius organus. Reiškia, reikia dirbti, o ne žlembti, reikia dirbti, o ne laukti to, kad viskas bus patiekta gatavam pavidale administracinių įstatymų keliu."

* * * * *

Taigi, aiškiai pasakyta. Reikia dirbti, o ne žlembti. Jei suvienytas frontas nukryps kur nepageidaujamon pusėn, tai gėda bus patiems to fronto organizatoriams. Bet jei bus tinkamai veikiama, beabejonės jis progresuos. Kiek galima buvo matyti, iki šiol jis ėjo gerojon pusėn. Įvyko Kanados Lietuvių Kongresas. Jis pasmerkė Lietuvos fašizmą. Jis davė progą susidaryti bendriems komitetams po visą Kanadą. Vietiniai komitetai jau yra parėmę ne tik Lietuvos liaudį, bet ir Ispanijos liaudį, ginančią save nuo fašistinių užpuolikų. Kaikuriose vietose ir daugiau atlieka.

* * * * *

Nereikia nervuotis, kad tarp srovių yra labai skirtingi įsitikinimai kai kuriais klausimais. Juk jei nebūtų skirtingų įsitikinimų, tai atpultų ir suvienyto fronto klausimas. Kiba vyrai darytų suvienytą frontą su moterimis, ar moterys su merginomis prieš vyrus. Už tai suvienytas frontas reikalingas, kad yra įvairių įsitikinimų žmonių. Gerai, kad galima rasti galimybes bendrai veikti kovoj prieš visų didžiausį darbo žmonių priešą—fašizmą. Šioj kovoj bus galima suderinti įsitikinimus ir daugeliu kitų klausimų. Šiaj kovoj paaiškės, kas tikrai prieš kapitalą, o kas tik nuduoda. Jau tik pirmiems suvienyto fronto žygiams pasireiškus nemaža dalis pasirodė, kad ji tik žodžiais už suvienytą frontą.

* * * * *

Pastaruoju laiku kaip Toronte, taip ir per spaudą (Naujienas) yra vedama kampanija prieš Kanados lietuvių revoliucinio judėjimo vadovybę ir net prieš laikraštį. Kadangi niekas į tai nieko neatsako, tai gal kai kam atrodo, kad negalima atsakyti. Neatsakoma todel, kad neapsimoka. Žmonės turi liežuvius, tai ir naudoja, kaip kas išmano. Žinoma, gaila, kad juos naudoja ne tam, kad skelbti kovą darbo žmonių priešui, kapitalizmui, o kad pakenkti darbininkų judėjimui. Bet tai ne revoliucinio judėjimo kaltė.

* * * * *

Taipgi labai gaila, kad socialistinės minties draugai ir draugės nemeta klaidingo kelio. Kas kovoja, draugai, prieš komunistus, tas negali tuo pačiu laiku kovoti prieš fašistus. Tokią taktiką dažnai naudoja pati buržuazija. Skelbia griežtą kovą fašizmui ir komunizmui. Bet faktinai tokia kova ne prieš fašizmą, bet už fašizmą. Taip pat galima priminti, kad tas klysta, kas mano, kad nugalės komunistus. Paryžiaus buržuazija paskerdė 30,000 komunarų, o šiandien Francijoj komunistų šimtai tūkstančių. Jei buržuaija nenugalėjo marksizmo tada, kada jis buvo vaiko vystykluose, tai šiandien nesąmonė kalbėti. Geriau padarytumėt, jei savo kliubą paverstumėt marksizmo studijavimo kliubu. Tuomet nereiktų kankinti save bereikalingais darbais.

* * * * *

Suvienytų Valstijų socialistai skelbia kovą komunistams jau senai, bet ar daug jie laimėjo? Socialistų Partija, kuri pasidalinusi net į kelias sroves, kartu su tais trockistais, kuriuos ji priėmė pas save, nariais keliais kartais mažesnė už Komunistų Partiją, nusivaliusią nuo visokių oportunistų. Visur taip. Kur tik socialistai užmiršo kova prieš kapitalizmą, o kovojo tik prieš komunistus, vis taip susmuko.

* * * * *

Tokią klaidą padarė daugelio šalių socialistai. Pasinėrę kovoj prieš komunistus buvo neblogai, bet iš to nauda buvo ne kam kitam, tik fašizmui. Dabar ir jie prislėgti fašizmo, suvaryti į koncentracijos kempes.

J. Y.

Mokslas ir Technika

TRUPUTIS ŽINIŲ APIE KOMETAS

Kometų pasirodymais susidomėjimas visuomet buvo didelis. Mokslininkai yra patėmyję netoli tūkstančio kometų, iš kurių apie 400 buvo užregistruotos prieš išradimą teleskopo. Iki tol ir jų sudėtys žmonėms nebuvo labai aiškios. Žmogaus akiai pasirodžiusios kometos būna matomos tik keletą sąvaičių, bet su pagelba teleskopų būna matomos ir po keletą metų.

Beveik visos kometos yra saulinės sistemos gyventojos ir turi savo orbitą (sukimosi kelią apie saulę) kaip kad ir žemė turi. Dažniausia kometų orbitai yra daug ilgesni, negu žemės.

Apleidus kometom saulės kaimynystę, jos įeina į planetarinio traukimo ribas, ir kaip kada jų keliai būna pakeisti iš elipsiškų į paraboliškus ar hyperboliškus. Atsitinka, jog jos būna išstumtos iš savo nuolatinės kelionės, į kurią daugiau nesugrįžta, taip ir klaidžioja erdvėje.

Yra žinoma apie 50 kometų, kurių apkeliavimų orbitai užtrunka mažiau kaip vieną šimtmetį. Iš šių garsiųjų kometų yra Halley kometa, kuriai apkeliauti apie saulę užtrunka 75 metai. Laike jos pasirodymo 1910 metais gegužės mėnesyje, jos uodega užėmė dangaus plotą nuo horizontalės iki zenitinės linijos (nuo taško, kuriame debesis sueina su žeme, iki taško, kuris stovi žmogaus viršugalvyje).

Kometos atspindi saulės šviesą. Jos nėra kaip meteorai, kurie įėję į žemės atmosferą įkaista iki baltam raudonumui.

Kometos labai retuos atsitikimuos prieina taip arti prie žemės, kad jų uodegos įeitų į žemės atmosferą. Toks atsitikimas buvo tik 1910 metais su Halley kometa. Nėra atsitikimų, kad kometos būtų padarę žemei žalos ir jos nenumatoma. Kometų šviesos panašios į žuvų arba vadinamų mirusių medžių išduodamas šviesas. Nekurios kometos dienos metu pasireiškia labai aiškiai. Tokia kometa buvo pasirodžius 1882 metais.

Manoma, kad kometos susideda iš spiečiaus meteorinių dalelių, kurias palaiko krūvoj gravitacinis traukimas.

SAKOSI IŠRADĘS ŽMOGŲ APDENGIANČIUS SPINDULIUS

Iš Milano, Italijos praneša, kad tūlas inžinierius išradęs elektrooptišką aparatą, kuris gamina tokius spindulius, kurie paleisti ant žmogaus padaro jį nematomu.

Laikraštininkai sako, kad tas išradimas yra daugelio metų darbo vaisius ir dabar esąs užpatentuotas. Ir esą tie elektra gaminami spinduliai žmogų sėdintį kedėj padaro nematomu, kada pati kedė būna matoma.

Pora Žodžių Iš Lumbedžekių Veiklos

Big Island, Ont. — Matydami reikalą paremti Liaudies Balsą, mes, 18 kempės darbininkai, aukuojam $15.75. Išrodo maža suma. Bet mes ne vien Liaudies Balsą remiam. Šio sezono laiku turėjom keletą vajų, kuriuos pasekmingai pravedėm. Štai mūsų darbo vaisiai:

Ispanijos kovotojams sukelta —$30.000 ($12.00 pasiųsta per Liaudies Balsą, $18.00 per Munkas). Lietuvos politiniams kaliniams apie —$18.00. Daily Clarion—$8.05. Kanadsky Gudok—$8.00. Lemko—$8.00. Munkas—$11.60. Liaudies Balsui—$15.75. Apsigynimui nuo Užemeckio—$8.00. Be to, praeitos žiemos laiku surinkta apie $20.00 del Darbininkų Žodžio ir $5.00 del Workerio. Lioterijos bilietų išplatinta už apie $9.00. Taigi metų laikotarpyje pas mus darbininkiškiems reikalams tapo surinkta apie $135.35.

Mūsų draugų būrelis apribotas. Be to kiekvienam iš mūsų nuvažiavusiems į miestą tenka susidurti su aukų rinkėjais. Nors mes neorganzuoti, bet šiek tiek dirbam savo labui.

Būtų smagu išgirsti, ką kitų kempių draugai veikia. Gal jiems atsiliepus mūs kailis bus išluptas.

Šiame vajuje aukuoju (užsakau) vieną prenumeratą, ir laikraščio naudai 3 dienų uždarbį. $12.75 surinkta. Į draugiškas lenktynes iššaukiu dd. A. Lapatą (kur tu esi?) ir J. Morkūną. Atsiliepkit, ar sutinkat.

J. Mikaila

K. L. Co., Camp 18,
Kenora, Ont.

Kaip Eina Vajus

Trečią Rajoną Pakėlė Red Lake, Bet Pirmas Rajonas Tebėra Pirmuoju; Vajus Pratęstas Iki 1 d. Vasario

PUSŠIMTIS NAUJŲ SKAITYTOJŲ GAUTA PER PASKUTINĘ SĄVAITĘ

Netoli tūkstantinės sukelta laike trijų vajaus sąvaičių. Pasekmės gražios. Tačiau dar trūksta apie $500. Daugelis kolonijų dar neatsiliepė, neabejojame, kad atsilieps baigiantis vajui.

Imdama domėn vajininkų pageidavimus, Liaudies Balso administracija nutarė pratęsti vajų iki pirmai dienai vasario, kad davus galimybės udarninkams pravesti jų planus savose kolonijose ir rezultatus priskaityti prie vajaus. Tik nesenai buvo vedama dideli vajai angliškam laikraščiui, tai rinkimas Lietuvos politkaliniams, Ispanijos liaudžiai ir t.t. Todel staigus perėjimas prie Liaudies Balso vajaus nebuvo tinkamai paruoštas.

Pagaliaus, reikia duoti progos trečiam rajonui susikibti su pirmu rajonu kaip reikiant. Ir vienas ir kitas rajonas sako, kad tai dar ne viskas. Būtų gražu, jei trečias rajonas "subytintų" pirmąjį! Pirmame rajone, miesčionys, išėjo su dešimkėmis ir penkinėmis, o trečiame — lumberdžiakiai, kaip jie didžiuojasi, ir mainieriai. Matysime, kurie nusiveiks.

Hamiltoniečiai ateinantį šeštadienį ruošia koncertą Liaudies Balsui. Toronto Dramos Grupė su programa vyksta Hamiltonan. Manome, kad hamiltoniečiai irgi nesiskirs nuo kitų su parama laikraščiui.

Drg. Žukauskas iš Sudburio rašo, kad sudburiečiai neims atostogų, kol vajus nebus tinkamai pravestas.

Draugai Kvietinskas su Berškiu praneša, kad ir timminsiečiai nesnaudžia. Jų udarninkas drg. P. Zuikis laiko užėmęs pirmą poziciją skaitytojų gavime. Jie neabejoję apie laimėjimą pirmo praiso, tik torontietės moterėlės sugriovę visus jų planus su iššaukimais į lenktynes. Tačiau jie dar nenusimena.

UDARNINKŲ LENTELĖ STOVI SEKAMAI:

P. Zuikis, Timmins	46
J. Žukauskas, Sudbury	40
J. Vaitkus, Toronto	28
A. Keršys, Montreal	24
P. Matulaitytė, Montreal	22
F. Bunkus, Montreal	22
B. Siriūnienė, Sudbury	16
J. Brazdžius, Sudbury	16
R. Braus, Rochester	12
J. Skeberdytė, Chicago	12
J. Rutelionis, Montreal	12
A. Jonušis, Montreal	12
O. Adomelienė, Toronto	12
K. Kilikevičius, Montreal	10
P. Kunchys, Fort William	10
J. Berškys, Timmins	10
A. Bizūnas, Kapuskasing	10
V. Viškelienė, Montreal	10
V. Bunkienė, Montreal	8
V. Balčiūnaitė, Montreal	8
A. Ylienė, Toronto	8
J. Grigaliūnas, Kapuskasing	8
J. Mačiulaitis, Montreal	8
A. Byras, Toronto	8
A. Mathews, Montreal	6
A. Grinkus, Coleman, Alta.	6
J. Sarapienė, Toronto	6
A. Morkis, Toronto	6
A. Kisielienė, Montreal	6
A. Kavoliūnas, Montreal	6
K. Kiela, Montreal	4
J. Kundrot, Toronto	4
J. Mikaila, Kenora	4
A. Petniūnas, Flanders	4
R. Klinga, Port Colborne	4
K. Lapienis, Toronto,	4
J. Šutas, Toronto	4
A. Berškienė, Toronto	4
O. Miknienė, Montreal	2
M. Indrulėnas, Hamilton	2
M. Matuza, Marchand	2
I. Labunskas, Yorkton	2
A. Bulota, Montreal	2
M. Paužienė, Toronto	1
Po 4 ir po 2 buvo skelbta	98

Montrealas jau turi gavęs 68 skaitytojus ir $397.00 aukų. Torontas—30 skaitytojų ir $195.-31 aukų. Sudbury—18 skaitytojų ir $89.25 aukų. Timmins—18 skaitytojų ir $34.00 aukų.

RAJONAI STOVI SEKAMAI:

Rajonai	Šukelta
PIRMAS: aukų	$397.00
Naujų skaitytojų	68
ANTRAS: aukų	$392.00
Naujų skaitytojų	79
TREČIAS: aukų	$175.00
Naujų skaitytojų	9
KETVIRTAS: aukų	$12.00
Naujų skaitytojų	5
S. A. V.: aukų	$8.00
Naujų skaitytojų	10
Viso: aukų	$984.00
Naujų skaitytojų	171

Torontietės draugės udarninkės, kaip girdėti, jau baigia išpildyti užsidėtas kvotas, kitos jau išpildė. Kas žin kaip su tais draugais ir draugėms, kurie buvo iššaukti?

Administracija

AUKOS

St. Theresse, Que. Drg D. Grigaitis, atsinaujindamas metams prenumeratą, prisiuntė $1.00 aukų.

Maillardville, B. C. Drg. J. Mališauskas, atsinaujindamas metams prenumeratą, prisiuntė aukų 50 c.

Bissett, Man. Drg. A. Matulevičius, atsinaujindamas metams prenumeratą, prisiuntė aukų $1.00.

Toronto, Ont. Drg. A. Morkis pridavė aukų nuo dd. Samulevičiaus J. ir Misčiko P. po 25 c.; viso 50 c.

Breton, Alta. Drg. L. A. Miller prisiuntė surinkęs aukų sekamai: L. A. Miller 50 c. ir J. Burba 50 c. Po 25 c. aukavo: Stoyka, Bakevičius ir Dzeryk. Leginsky 10 c. Viso $1.85.

Marchand, Man. Drg. M. Matuza, atsinaujindamas metams prenumeratą, prisiuntė vieną naują skaitytoją ir $2.00 aukų laikraščiui.

Potter, Ont. Drg. J. Chipkus, atsinaujindamas prenumeratą, prisiuntė aukų $1.00.

White Court, B. C. Drg. J. Jarašiūnas prisiuntė. J. Jarašiūnas $1.00; Butkevičius 30 c. Po 25 c.—Zurauskas, Steniulis ir Petrick; Roskauskas 15 c. Po 10 c.—Hutko, Niestruk, Worbey, Powelkow, Lenchuk, Kuzma, Towpik ir Werek. Viso $3.00.

Homlo, Ont. Surinko drg. Pilkis. Shory 50 c.; Pilkis 40 c. Po 25 c.—Sebosiuk, Giedraitis, Mitalas ir Malickas; Sromko 15 c. Po 10 c.—Chachal, Duris, Kapuchinsky. Po 5 c.—Hulpor, Rulbak ir Dudar. Viso $2.50.

Kenora, Ont. Surinko drg. J. Mikaila. Po $3.00 aukavo J. Mikaila ir A. Petronis; S. Samborsky $2.00; P. Taučas $1.75. Po $1.00 Ihnatko ir Bartim; Griška $1.50; Martinonis 35 c. Po 25 c.—Daunis, Skovranek, Sikura, Ranecar ir Mesgkevich. Po 10 c—Ihot ir Kasoval. Viso $15.75.

Kenora, Ont. Surinko drg. Butrimas. B. Gutrimas $1.00, Kuliešius $1.00, J. Morkūnas $1.00; S. Petryla 50 c. Po 25 c. aukavo: Malon, Balalis, Simuk, Jasaitis, Shukis, Ilakis, Bolis ir Sabaitis. Sarlo ir Chilechuk po 15 centų. Po 10 c.—Semotiuk, Horbaty, Dyckson, Gabriel, Selopuk, Byduch ir Kuliks. Po 5 c.—Letochyk, Linkewich, Brest ir Klavet. Viso $6.75.

Montreal, Que. Surinko drg U. Viškelienė. J. Paplauskas $1.00, Ch. Reimis $1.00. Po 50 centų: A. Vilimas, J. Savickas, A. Karpavičius, P. Biskis, A. Skurpskas, J. Čeponis, E. Vilkis, P. Boaniuv, S. Kačiulis. Po 25 centus: Ch. Žekonis, A. Skurdauskas, J. Galumbinskas, I. Veškelis, P. Skirka, F. Spaichys, F. Navickas, A. Liokaitis, J. Sulmistras, K. Simanavičius, A. Šilinis, P. Budreika, O. Sttrat, J. Zubis, P. Pleharboneau, N. Brassard, F. Dauderis. Po 20 centų: A. Kajokas, P. Kershulis, F. Nack. Po 15 centų: P. Barzdenis, N. Navidomy, M. Lukošius. Po 10 centų: J. Braknis, P. Petrulis, A. Kinderienė, K. Drulienė, J. Petrauskas, J. C. (neįskaitomas), J. Jurkštas, V. Kudinskas, O. Karpavičienė, M. Karalevičienė, J. Gorais, Moluina, M. Spaičys, J. Spaičys, J. L., J. Knistautas, L. Sin, P. Juozas, G. Kukenis, J. Braknys, Jurgutis, Zavišius, K. Ažuolaitis, Brawn Market, J. Dauderis, J. Černius, V. Kubilius, S. Dovėika, G. Evilse L., Po 5 centus J. Valinčius ir M. Reinotas. Viso gauta iš 65 aukotojų $14.80.

Įdomumai

KIEK ŽMONIŲ ŽINO ŠIUOS FAKTUS?

Garsioji Palestinoje upė Jordonas yra viena iš daugelio upių, kurios savo kelionėje nepasiekia vandenyno. Ji įplaukia į Mirusią Jūrą, iš kurios vanduo neturi jokio išėjimo. Jos lygis yra 1,300 pėdų žemiau už Viduržemio jūrų lygį.

* * * * *

Tana ežeras, Ethiopijoj, yra lygus vienai aštuntajai Erie ežero. Jis duoda pradžią Mėlynajam Nilui. Mėlynasis Nilas prie Khartoum, Sudane, susijungia su Baltuoju Nilu ir plukdo savo vandenį į anglo-egyptišką Sudaną ir Egyptą. Vanduo užlieja tų kraštų plačius klonius, iš kurių yra plačiai išvedžioti į visas puses irigacijos kanalai. Be Nilo vandens tie kraštai pavirstų dykumomis.

* * * * *

Vokietija yra garsus aštrių susikirtimų žemvaizdis, bet ne daugeliui žinoma, kad Vokietija susideda iš 47,000 kaimų, 3,000 miestelių, 200 vidutinio didumo miestų ir 52 didmiesčių.

* * * * *

Vasaros laikais didžiausi dviratininkų keliais susikimšimai būna Švedijoj. Kiekvienas dviratis yra policijos užregistruotas, privalo turėti lemputę, skambutį ir privalo laikytis visų trafiko reguliacijų. Apskaičiuojama, kad Švedijoj yra apie 800,000 užregistruotų dviračių. Del patogumų ir saugumų, valdžia, budavodama vieškelius, padaro dviratininkams važiuoti specialius takus.

* * * * *

Kiek žmonių žino, kad Brazilija yra daugiau negu 200,000 kvadratinių mylių didesnė už Amerikos Jungtines Valstijas? Kad Argentina yra savo didumu lygi A.S.V. rytinėms valstijoms nuo Mississippi upės? Kad Plata ir Parana upės suteikia kiekviena po du kart tiek vandenio, kiek suteikia Mississippi? Kad deimantų mainose, Brazilijoje, buvo iškastas vienas deimantas, turintis penkiolikią milijonų dolerių vertės? Kad Chaco miškai, Argentinoje, vertinami apie dešimts bilijonų dolerių? Kad Buenos Aires yra didžiausias pasaulyje lotynų miestas?

* * * * *

Finlandija yra nedidelė šalis, bet joje randasi apie 60,000 ežerų. Juose ir jūrose randas apie 80,000 didelių bei mažų salų.

* * * * *

Didžiulis žemynas Grenlandija guli Arktiko krašte ir turi arktikinį klimatą, bet visam žemyne priskaitoma apie 400 įvairių gėlių padermių.

* * * * *

Aukland mieste, Naujojoj Zelandijoj, neleidžiama pasirinkti pieno pristatytoją, kokį pieno pirkėjas nori, bet visiems pieno pirkėjams pristatytojus išrenka vadinama "pieno taryba."

ŠIS TAS APIE VORUS

Žmogus didžiuojasi daugeliu savo sukurtų padarinių, bet išrazgymui telefonų, išplėtimui geležinkelių tinklo, pastatymui moderniškų namų, išvystymui moderniškų mašinų ir išmokimui su jomis padaryti stebėtinus daiktus, jam truko ne vieni metai, bet ištisi amžiai.. Reikia sėdėti po keletą metų technikos mokyklose, kad išmokti atskirų šakų darbus dirbti. Kas kita yra su kitais gamtos sutvėrimais. Jie nei vieną dieną nesėdėję mokyklose moka tap gražiai atlikti gana komplikuotus darbus, kad ir pats žmogus negali sužinoti, kur jie to išsimokino.

Iš tokių keistų sutvėrimų yra voras. Beveik kiekvienam teko pastebėti voratinklius audžiančius vorus, o jie tai padaro vienodai be kitų mokinimo ir pagelbos.

Gamtos mokslininkai nurodo, kad vorai gyvunijoj stovi vabalų ir lukštagyvių pusiaukelėj, tad jie nepriklauso grynajai vabalų giminei. Nors jie yra ne taip maži, bet moka taip pasislėpti kambariuose, gana mažose vietose, kad kol netiesia savo tinklų, sunku juos pastebėti. Per orą jie skrenda stebėtinu greitumu, savo įrimuisi ore naudoja ne sparnus, bet kojas. Taipgi ir skonį jie žino ne snukių pagelba, bet kojų.

Beveik visos vorų padermės turi po aštuonias kojas. Akių nekurios padermės turi po aštuonias, kitos po šešias, yra turinčių tik po dvi aki.

Vorams gražiai ištaisyti voratinkliai tarnauja ne tik kaipo medžiokliniai įrankiai, bet kaipo telefonų sistema. Jei tik kas truputį paliečia voratinklį, voras tuojaus sužino, nes jis prisijungęs prie jo plonu siūleliu.

Indijoj, Australijoj, Afrikoj ir Pietų Amerikoj yra vorų padermės, kurios iščiulpia iš mažų paukščių kraują iki juos numarina. Iščiulptą kraują sutaupo ant savo nugarų rezervuose ir naudoja, kuomet jiems jo prireikia.

Draugo J. V. Stalino Kalba Sovietų Kongrese Naujos Konstitucijos Projekto Klausimu

(Tąsa)

Pagrindiniai Konstitucijos Projekto Ypatingumai

Kokį atspindį šie visi SSRS gyvenime pasikeitimai gavo naujos Konstitucijos projekte?

Kitaip sakant: kokie pamatiniai ypatingumai Konstitucijos projekto, patiekto šio Suvažiavimo apsvarstymui?

Konstitucinei Komisijai buvo pavesta įnešti pakeitimus 1934 metų Konstitucijos tekstan. Konstitucinės Komisijos darbo rezultate gavosi naujas Konstitucijos tekstas, SSRS naujos Konstitucijos projektas. Sustatydama naujos Konstitucijos projektą, Konstitucinė Komisija išėjo iš to, kad Konstitucija neprivalo būti sumaišyta su programa. Tad reiškia, kad tarp programos ir Konstitucijos yra esminis skirtumas. Tuo laiku kai programa kalba apie tai, ko nėra ir kas privalo būti dar atsiekta ir užkariauta ateityje, Konstitucija, priešingai, privalo kalbėti apie tai, kas jau yra, kas jau atsiekta ir užkariauta dabar, dabartyje. Programa liečia svarbiausiu būdu ateitį, Konstitucija—dabartį.

Du pavyzdžiai iliustracijai.

Mūsų sovietinė visuomenė atsiekė to, kad ji jau įvykdė pamate socializmą, sukūrė socialistinį surėdimą, tai yra įvykdė tą, ką marksistai kitaip vadina pirmąja arba žemutine komunizmo faze. Reiškia, pas mus jau pamate įvykdyta pirmoji komunizmo fazė, socializmas. (Ilgi aplodismentai). Pagrindiniu šios fazės principu, kaip yra žinoma, yra formula: "iš kiekvieno sulyg jo gabumų, kiekvienam sulyg jo darbo." Ar privalo mūsų Konstitucija atvaizduoti šitą faktą, socializmo užkariavimo faktą? Ar privalo ji baziruotis ant šio užkariavimo? Be abejonės privalo. Privalo, kadangi socializmas SSRS yra tas, kas jau atsiekta ir užkariauta.

Bet sovietinė visuomenė dar neatsiekė aukštosios komunizmo fazės įvykdymo, kur viešpataujančiu principu bus formula: "iš kiekvieno sulyg jo gabumų, kiekvienam sulyg jo reikalavimo," nors ji ir stato sau tikslu atsiekti ateityje aukštosios komunizmo fazės įvykdymą. Ar gali mūsų Konstitucija baziruotis ant aukštosios komunizmo fazės, kurios dar nėra ir kuri turi būti dar užkariauta? Ne, negali, kadangi aukštoji komunizmo fazė yra SSR Sąjungai tas, kas dar neįvykdyta ir kas turi būti įvykdyta ateityje. Negali, jeigu ji nenori pavirsti programa ar ba deklaracija apie ateities užkariavimus.

Tokie mūsų Konstitucijos rėmai šiuo istoriniu momentu.

Tokiu būdu naujos Konstitucijos projektas reiškią savimi praeito kelio rezultatus, jau atsiektų užkariavimų rezultatus. Tuo būdu, jis yra registravimu to, kas jau atsiekta ir užkariauta tikrumoje. (Audringi aplodismentai).

Tame pirmasis SSRS naujos Konstitucijos ypatingumas.

Toliau. Buržuazinių šalių konstitucijos išeina paprastai iš įsitikinimo apie kapitalistinio surėdymo nejudamumą. Vyriausį šių konstitucijų pagrindą sudaro kapitalizmo principai, jo pamatiniai ramsčiai: privatinė žemės, miškų, fabrikų, zavodų ir kitų gamybos įrankių ir priemonių nuosavybė; žmogaus žmogumi eksploatacija ir eksploatatorių ir eksploatuojamųjų buvimas; didžiumos darbo žmonių neaprūpinimas vienam visuomenės poliuse ir nedirbančios bet aprūpintos mažumos prabanga kitam poliuse, ir t. t. ir t. p. Jos remiasi šiais ir panašiais kapitalizmo ramsčiais. Jos juos atvaizduoja, jos juos sutvirtina įstatymų keliu.

Skirtingai nuo jų SSRS naujos konstitucijos projektas išeina iš kapitalistinio surėdymo likvidavimo fakto, iš socialistinio surėdymo SSR Sąjungoje pergalės fakto. Vyriausį SSRS naujos Konstitucijos projekto pagrindą sudaro socializmo principai, jo pamatiniai ramsčiai, jau užkariauti ir įvykdyti: socialstinė žemės, miškų, fabrikų, zavodų ir kitų gamybos įrankių ir priemonių; nuosavybė; eksploatacijos ir eksploatatorių klasių likvidavimas; daugumos skurdo ir mažumos prabangos likvidavimas; nedarbo likvidavimas; darbas, kaip prievolė ir kiekvieno galinčio dirbti piliečio garbės dalykas sulyg formulos: "kas nedirba, tas nevalgo." Teisė darbui, tai yra kiekvieno piliečio teisė gauti garantuotą darbą; teisė poilsiui; teisė mokslui ir t. t. ir t. p. Naujos Konstitucijos projektas remiasi šiais ir panašiais socializmo ramsčiais. Jis juos vaizduoja, jis juos sutvirtina įstatymų keliu.

Toksai antrasis naujos Konstitucijos projekto ypatingumas.

Toliau. Buržuazinės konstitucijos tylinčiai išeina iš premisų apie tai, kad visuomenė susidaro iš priešingų klasių, iš klasių, valdančių turtą, ir klasių, neturinčių jo, kad ir kaž kokia partija ateitų valdžion, valstybinis vadovavimas visuomenei (diktatūra) turi priklausyti buržuazijai, kad konstitucija delei to, kad sutvirtinti visuomenišką tvarką, reikalingą ir patogią turtingųjų klasėms.

Skirtingai nuo buržuazinių konstitucijų SSRS naujos konstitucijos projektas išeina iš to, kad visuomenėj nėra jau daugiau priešingų klasių, kad visuomenė susidaro iš dviejų draugingų viena kitai klasių, iš darbininkų ir valstiečių, kad valdžioje stovi butent šitos dirbančiųjų klasės, kad valstybinis vadovavimas visuomenei (diktatūra) priklauso darbininkų klasei, kaip priešakinei visuomenės klasei, kad konstitucija reikalinga delei to, kad sutvirtinti visuomenišką tvarką, reikalingą ir patogią darbo žmonėms.

Toksai trečias naujos Konstitucijos projekto ypatingumas.

Toliau. Buržuazinės konstitucijos tylinčiai išeina iš premisų apie tai, kad tautos ir rasės negali būti lygiateisėmis, kad yra tautos pilnateisės ir yra tautos nepilnateisės, kad be to gyvuoja dar trečia tautų arba rasių kategorija, pavyzdžiui, kolonijose, kurios turi dar mažiau teisių, kaip nepilnateisės tautos. Tai reiškia, kad šios visos konstitucijos savo pagrinde yra nacionalistinės, tai yra viešpataujančių tautų konstitucijos.

Skirtingai nuo šių konstitucijų SSRS noujos Konstitucijos projektas, priešingai,—giliai internacionališkas. Jis išeina iš to, kad visos tautos ir rasės lygiateisės. Jis išeina iš to, kad skirtumas odos spalvoje arba kalboje, kultūriniam lygyje arba valstybinio išvystymo lygyje, kaip ir kitas koks nors skirtumas tarp tautų ir rasių—negali tarnauti pagrindu delei to, kad pateisinti nacionalinį nelygiateisumą. Jis išeina iš to, kad visos tautos ir rasės, nepriklausomai nuo jų praeities ir dabartinės padėties, nepriklausomai nuo jų jėgos arba silpnumo,—privalo naudotis vienodomis teisėmis visose ūkiško, visuomeniško, valstybinio ir kultūrinio visuomenės gyvenimo sferose.

Toksai ketvirtas naujos Konstitucijos projekto ypatingumas.

Penktą naujos Konstitucijos projekto ypatingumą sudaro jo nuoseklus iki galo išlaikytas demokratizmas. Demokratizmo atžvilgiu buržuazines konstitucijas galima paskirstyti į dvi grupes: viena konstitucijų grupė tiesiog neigia arba faktiškai paverčia niekais piliečių teisių lygybė ir demokratines laisves. Kita konstitucijų grupė noriai priima ir dargi afišuoja demokratinius pradus, bet daro prie to tokius įspėjimus ir apribojimus, kad demokratinės teisės ir laisvės pasirodo visiškai suluošintos. Jos kalba apie lygias rinkimų teises visiems piliečiams, bet čia pat apriboja jas apsigyvęnimo ir mokslo ir dargi turto cenzu. Jos kalba apie lygias piliečių teises, bet čia pat įspėja, kad tai neliečia moterų, arba liečia jas dalinai. Ir t.t. ir t.p.

SSRS naujos Konstitucijos projekto ypatingumas glūdi tame, kad jis laisvas nuo panašių išlygų ir apribojimų. Delei jo nėra aktyvių ir pasyvių piliečių, delei jo visi piliečiai aktyvūs. Jis nepripažįsta skirtumo teisėse tarp vyrų ir moterų, "apsigyvenusių" ir "neapsigyvenusių," turtingų ir neturtingų, mokytų ir nemokytų. Delei jo visi piliečiai lygūs savo teisėse. Ne turtingumo stovis, ne tautinė kilmė, ne lytis, ne tarnybinė padėtis, o asmeniški gabumai ir asmeniškas kiekvieno piliečio darbas nusako jo padėtį visuomenėje.

Pagalios, dar vienas naujos Konstitucijos projekto ypatingumas. Buržuazinės konstitucijos paprastai apsiriboja fiksavimu formalinių piliečių teisių, nesirūpindamos apie šių teisių įvykdymo sąlygas, apie jų įvykdymo galimybes, apie jų įvykdymo priemones. Kalba apie piliečių lygybę, bet užmiršta, kad negali būti tikros lygybės tarp šeimininko ir darbininko, tarp dvarininko ir valstiečio, jeigu pas pirmuosius yra turtas ir politinis svoris visuomenėje, o antrieji neturi ir to ir kito, jeigu pirmieji yra eksploatatoriais, o antrieji eksploatuojamais. Arba dar: kalba apie žodžio, susirinkimų ir spaudos laisvę, bet užmiršta, kad šios visos laisvės gali pavirsti darbininkų klasei į tuščią garsą, jeigu jai atimtos galimybės turėti savo žinioje tinkamas patalpas susirinkimams, geras spaustuves, pakankamą spausdinamos popieros kiekį ir t.t.

Naujos Konstitucijos projekto ypatingumas glūdi tame, kad jis neapsiriboja fiksavimu formalinių piliečių teisių, o perneša sunkumo centrą į klausimą apie šių teisių garantijas, į klausimą apie šių teisių įvykdymo priemones. Jis ne tik paskelbia piliečių teisių lygybę, bet ir užtikrina ją įstatymų keliu sutvirtinant eksploatacijos rėžimo panaikinimo faktą, nuo visokios eksploatacijos piliečių paliuosavimo faktą. Jis ne tik paskelbia teisę darbui, bet ir užtikrina ją įstatymų keliu sutvirtinant krizių nebuvimo sovietų visuomenėj faktą, nedarbo panaikinimo faktą. Jis ne tik paskelbia demokratines laisves, bet ir užtikrina jas įstatymų keliu tam tikromis materialėmis priemonėmis. Todel suprantama, kad naujos Konstitucijos projekto demokratizmas yra "neprastas" ir "visų pripažintas" demokratizmas aplamai, o **socialistinis** demokratizmas.

Tokie pagrindiniai SSRS naujos konstitucijos projekto ypatingumai.

Toksai atspindėjimas naujos Konstitucijos projekte tų permainų ir pasikeitimų SSRS ūkiškame ir visuomeniškai politiniam gyvenime, kurie įvyko periodu nuo 1924 metų iki 1936 metų.

Konstitucijos Projekto Buržuazinė Kritika

Keletą žodžių apie Konstitucijos projekto buržuazinę kritiką.

Klausimas apie tai, kaip atsineša į Konstitucijos projektą užsienio buržuazinė spauda, sudaro beabejonės tam tikrą įdomumą. Kiek užsienio spauda atvaizduoja visuomenišką įvairių gyventojų sluogsnių nuomonę buržuazinėse šalyse, mes negalim praeiti pro šalį tos kritikos, kurią išplėtojo ši spauda prieš Konstitucijos projektą.

Pirmieji užsienio spaudos reakcijos į Konstitucijos projektą ženklai pasireiškė tam tikroj tendencijoj—užtylėti Konstitucijos projektą. Aš turiu domėj šiuo atveju labiausia reakcingą, fašistinę spaudą. Ši kritikų grupė paskaitė geriausiu tiesiog užtylėti Konstitucijos projektą, pastatyti dalyką taip, kad būktai projekto nebuvo ir nėra jo aplamai gamtoje. Gali pasakyti, kad užtylėjimas nėra kritika. Bet tai netiesa. Užtylėjimo metodas, kaip ypatingas ignoravimo būdas, yra taipgi kritikos forma, tiesa, kvaila ir juokinga, bet visgi kritikos forma. (Bendras juokas, aplodismentai). Bet su užtylėjimo metodu pas juos neišėjo. Galų gale jie buvo priversti atidaryti klapaną ir pranešti pasauliui, kad ir kaip liūdna, kad SSRS Konstitucijos projektas visgi gyvuoja, ir ne tik gyvuoja, bet ir pradeda žalingai veikti į protus. Ne, kitaip ir negalėjo būti, kadangi visgi yra pasaulyje kokia tai visuomeniška nuomonė, skaitytojai, gyvi žmonės, ir ilgai juos laikyti apgavimo gniaužtuvuose nėra jokios galimybės. Apgavimu toli nenuvažiuosi . . .

Antroji kritikų grupė pripažįsta, kad Konstitucijos projektas tikrai gyvuoja gamtoje, bet ji skaito, kad projektas nesudaro didelio įdomumo, kadangi jis iš esmės yra ne Konstitucijos projektas, o tuščia popierėlė, tuščias pažadas, apskaičiuotas į tai, kad padaryti tam tikrą manievrą ir apgauti žmones. Jie priegtam dadeda, kad geresnio projekto ir negalėjo duoti SSRS, kadangi pati SSRS yra ne valstybė, o išviso—geografinė sąvoka (bendras juokas), o jeigu ji nėra valstybė, tai ir jos konstitucija negali būti tikra konstitucija. Typingu šios grupės kritikų atstovu yra, kaip tai nekeista, vokiečių oficiozas "Doitše Diplomatiš-Politiše Korespondents." Šis žurnalas tiesiog sako, kad SSRS Konstitucijos projektas yra tuščias pažadas, apgavimas, "Potiomkino kaimai." Jis be svyravimų pareiškia, kad SSRS nėra valstybė, kad SSRS "reiškia ne ką kitą, kaip tiksliai apibrėžiamą geografinę sąvoką" (bendras juokas), kad SSRS Konstitucija negali būti delei to pripažinta tikra konstitucija.

Ką galima pasakyti apie tokius, atsiprašant, kritikus?

Vienoje iš savo pasakų-vaizdelių didysis rusų rašytojas Ščedrinas duoda biurokrato-paikšo tipą, labai apriboto ir bukapročio, bet iki kraštutinumo pasitikinčio savimi ir uolaus. Po to, kai šitas biurokratas įvedė jam "patikėtoj" srityj "tvarką ir ramybę," išnaikinęs tūkstančius gyventojų ir sudeginęs dešimtis miestų, jis apsidairė aplink ir pastebėjo horizonte Ameriką, šalį, žinoma, mažai žinomą, kur yra, pasirodo, kokios tai laisvės, jaudinančios liaudį, ir kur valstybę valdo kitokiais metodais. Biurokratas pastebėjo Ameriką ir pasipiktino: kas tai per šalis, iš kur ji atsirado, kuo pasiremiant ji gyvuoja? (Bendras juokas). Žinoma, ją pripuolamai atidengė keletą amžių atgal, bet argi negalima ją vėl uždengti, kad jos visiškai nei kvapo nebūtų? (Bendras juokas). Ir tai pasakęs, uždėjo rezoliuciją: "Uždengt išnaujo Ameriką!" (Bendras juokas).

Man rodosi, kad ponai iš "Doitše Diplomatš-Politiše Korespondents" kaip du vandens lašai panašūs į Ščedrino biurokratą. (Bendras juokas, užgirianti aplodismentai). SSRS šiems ponams metų jau senai akis bado. Devyniolika metų stovi SSRS kaip šviturys, užkrėsdama pasiliuosavimo dvasia viso pasaulio darbininkų klasę ir iššaukdama darbininkų klasės priešų siutimą. Ir ji, šita SSRS, pasirodo, ne tik paprastai gyvuoja, bet dargi auga, ir ne tik auga, bet dargi sukuria naujos Konstitucijos projektą jaudinintį protus, įkvėpiantį naujas viltis pavergtosioms klasėms. (Aplodismentai). Kaip gi po to nepasipiktinti ponams iš vokiečių oficiozo? Kas tai per šalis, klykia jie, kuo pasiremiant ji gyvuoja (bendras juokas), ir jeigu ją atidengė 1917 metų spalyje, tai kodel negalima ją vėl uždengti, kad jos visiškai ir kvapo nebūtų? Ir tai pasakę, nutarė: uždengti išnaujo SSRS, visu balsu paskelbti, kad SSRS, kaip valstybė, negyvuoja, kad SSRS yra ne kas kitas, kaip paprasta geografinė sąvoka! (Bendras juokas).

Dėdamas rezoliuciją apie tai, kad išnaujo uždengti Ameriką, Ščedrino biurokratas, nežiūrint į visą savo bukaprotystę, visgi atrado savyje elementų supratimo realaus, pasakęs čia pat sau pačiam: "Bet rodosi, tai nuo manęs nepriklauso." (Išsiveržia linksmas juokas, audringi aplodismentai). Aš nežinau, ar užteks proto pas ponus iš vokiečių oficiozo dasiprotėti, kad "uždengti" ant popieros tą ar kitą valstybę jie, žinoma, gali, bet jeigu kalbėti rimtai, tai "tas nuo jų nepriklauso . . ." (Išsiveržia linksmas juokas, audringi aplodismentai).

Kas liečia tai, kad SSRS Konstitucija būktai yra tūščias pažadas, "Potiomkino kaimai" ir t.t., tai aš norėčiau pasiremti eile nustatytų faktų, kurie patys už save kalba.

1917 metais SSRS tautos nuvertė buržuaziją ir įvedė proletariato diktatūrą, įvedė sovietų valdžią. Tai faktas, o ne pažadai.

Paskui, sovietų valdžia likvidavo dvarininkų klasę ir perdavė valstiečiams daugiau kaip 150 milijonų hektarų buvusių dvarininkų, valstybinių ir vienuolynų žemių ir tai— virš tų žemių, kurios buvo ir anksčiau valstiečių rankose. Tai faktas, o ne pažadai.

Paskui, sovietų valdžia eksproprijavo kapitalistų klasę, atėmė iš jos bankus, zavodus, geležinkelius ir kitus gamybos įrankius ir priemones, paskelbė jas socialistine nuosavybe ir pastatė šių įmonių priešakyje geriausius darbininkų klasės žmones. Tai faktas, o ne pažadai. (Ilgi aplodismentai).

Paskui, suorganizavus pramonę ir žemės ūkį naujais socialistiniais pamatais, su nauja technikos baze, Sovietų valdžia atsiekė to, kad dabar žemdirbystė SSRS duoda pusantro

(Bus daugiau)

Lietuvoje

Nubaudė Provokatorių

Pilietis V. Sinkevičius pernai buvo susipykęs su kaikuriais Šilavoto valsčiaus ūkininkais. Pavyzdžiui, pernai rudenį Taboriškių kaime pas Vasiliauską buvo talka. Iš tos talkos Sinkevičius buvo išvytas. Vėliau pas kitą ūkininką, Kumetaitį, buvo vakaruškos, kuriose Sinkevičius šoko su viena mergina. Iš Sinkevičiaus ta mergina buvo atimta ir jis pats iš vakaruškų buvo išvytas.

Šiemet balandžio 30 d. nakties metu tarp Plutiškių ir Kauno buvo nupiauti 6 telegrafo stulpai.

Buvo paskelbta 1,000 litų premijos tam, kuris nurodys piktadarius. Ir štai V. Sinkevičius atėjo į Šilavoto policiją ir pranešė, kad jis žinąs ir matęs jog stulpus piaustę K. ir V. Martinaičiai, J. Kedaitis, J. Jaciūnas ir S. Kasakaitis.

Remiantis tuo pranešimu įskųstieji ūkininkai buvo suimti ir buvo rengiama atiduoti karo lauko teismui. Tačiau vėliau paaiškėjo, kad Sinkevičiaus pranešimas melagingas, kad balandžio 30 d. naktį ir jis ir tariamieji stulpų piaustytojai namie miegoję.

Įskųstieji ūkininkai buvo paleisti, o suimtas Sinkevičius.

Marijampolės apygardos teismas Sinkevičių nubaudė 3 metais sunkiųjų darbų kalėjimo. Jis padavė apeliacinį skundą, bet Apeliaciniai rūmai gruodžio 14 d. Sinkevičiaus skundą svarstė ir atmetė.

"Moderniška" Statyba

Vilkaviškis. — Kuomet parapija tik pradėjo statyti viduryje miesto prieš bažnyčią moderniška dviejų aukštų salę mieste buvo pasklydę gandų, jog su namo planu ne viskas tvarkoje ir namą pastačius gali būt kurijozų. Bet planą užtvirtinus paskalams nebuvo tikėta ir gruodžio viduryje įruoštoje salėje buvo manoma pastatyti pirmą vaidinimą. Bet staiga, darbininkams bebaigiant paskutinius darbus, prasidėjo nepaprastas poškėjimas ir traškėjimas, kurio išsigandę darbininkai panikoje apleido salę.

Pasirodė, jog įlūžo betoninės lubos ir stogas. Varžtai, kurie laikė lubas, neatlaikė. Dabar teisinamasi, jog suklysta, bet kiek ši klaida būtų padarius, jei tas triokštelėjimas būtų įvykęs publikai susirinkus?

Dvi Baisios Žmogžudystės

Gruodžio 16 d. naktyje Smilgių miestelyje, Panevėžio apskrityje, išžudyta prekybininko Fogelio šeima. Nužudyti abu Fogeliai, jų augintinė ir tarnaitė. Piktadariai uoliai ieškomi.

Antra baisi žmogžudystė įvyko Padubysio valsčiuje, Bagdoniškėje. Čia 23 metų amžiaus P. Skauminas nušovė savo tėvą Juozą Skauminą 67 metų amžiaus.

Tėvas sugrįžęs iš Pašiaušės su sikivirčijęs su sunum. Apie 10 valandą vakare kieme kilęs kažkoks erzėjimas, triukšmas, tai senukas vienmarškinis išbėgęs į kiemą pažiūrėti, kas darosi. Kieme tėvas sutiko savo sūnų ir sūnus paleido į tėvą iš revolverio šūvį. Nepataikė. Tėvas bėgo atgal ir užsidarė prieangio duris, bet sūnus duris atstūmė ir įpuolęs į vidų paleido tėvui į galvą kelis šūvius. Tėvas vietoje krito negyvas.

Gražus Skauminų 30 ha žemės ūkis liko be šeimininkų: tėvas palaidotas, sūnus uždarytas į kalėjimą, o daugiau šeimos narių nėra.

Paskendo Du Vaikai Su Rogutėmis

Panevėžys. — Gruodžio mėnesio pradžioje dingo smuikininkas J. Dzidoravičius, kuris po keturių dienų rastas Nevėžio upėje.

Praslinkus dviems dienoms po šio įvykio, toje pat vietoje nuskendo du vaikai.

Vaikai su rogutėmis važinėjosi iš Stoties gatvės į Upės gatvės pakalnę. Rogutės tiek įsismaginę, kad vaikai, nespėję krypties pasukti, tą pat akimirksnį įkrito į neužšalusią Nevėžio vagą. Vaikai iš po ledo nebeišlindo.

Gruodžio 13 dieną gaisrininkai ištraukė iš vandens du skenduolius.

Brangi Eelektros Energija

Telšiai.—Už vieną kilovatvalandą elektros energijos telšiškiai moka miesto savivaldybei po vieną litą 20 centų. Tai yra beveik vienas iš brangiausiųjų elektros energijos tarifų Lietuvoje. Kol elektros koncesiją turėjo privatinis asmuo, tai jis ėmė, kiek norėjo. Tačiau pasibaigus koncesijai miesto savivaldybė nutarė pastatyti savąją elektros stotį. Ją statant buvo kalbama, kad už vieną kilovatą reikės mokėti po 90 centų. Tačiau stotį pastačius elektra nebuvo nupiginta. Dabar neturtingieji gyventojų sluogsniai del brangumo negali naudoti elektrą, bet naudoja žibalines lempas. Kadangi kiekvienoj, net ir neturtingoj šeimoj, šiais laikais yra mokinių, jie dirba prie žibalinių lempų, o elektra jiems suvis neprieinama.

Joniškiečiai Priešinasi Šiaulių Apskr. Skaldymui

Nesenai generolas Čaplikas pareiškė, kad del parankesnio jam valdymo reikalinga Šiaulių apskritį padalinti į du, kitą apskritį padaryti Joniškyje. Prieš šį sumanymą pasisakė joniškiečiai ir valsčių gyventojai, nes Joniškis, net ir pasidaręs apskrities miestu, negalės tiek išaugti, kad patenkintų prekybinius reikalus, o administracijos išlaikymas apsunkintų gyventojus ir patį iždą. Be to, susiskaldytų ir sumenkėtų mokyklų statyba, kelių bei plentų tiesimas ir kiti darbai. Žagarės, Kriukų, Kruopių, Pašvintinio ir Linkuvos valsčių tarybos jau buvo sušaukusios savo posėdžius ir griežtai pasisakė prieš projektą skaldyti apskritį ir didinti valdininkų aparatą. Gruodžio 9 dieną apskrities taryba buvo išsiuntusi delegaciją net pas generolą Čapliką.

Plačiai Paminėta Liaudies Rašytoja Žemaitė

Gruodžio 12 dieną visoje Lietuvoje tapo paminėta 15 metų sukaktuvės nuo Lietuvos liaudies rašytojos Žemaitės mirties. Tam tikslui daugelyje miestų buvo suruoštos paskaitos, kuriose apibudinta velionės literatiniai darbai ir jos prisirišimas prie sermėguotų kaimiečių.

Ypatingai jaudinantis paminėjimas Žemaitės įvyko Marijampolėje. Ten susirinko ant jos kapo didžiulė minia žmonių ir karo orkestrui griežiant sudėjo ant kapo vainikus. Vėliau į mokyklą susirinko daug žmonių, kuriems pasakė apibudinančias Žemaitės reikšmę kalbas anų laikų varpininkai ir jos pažįstamieji. Nurodė, kad Žemaitė atėjo į lietuvių literatūrą turėdama skurdaus gyvenimo prityrimą, kad į ją paveikė Francijos didžioji revoliucija, 1863 metų sukilimas ir abelnas Lietuvos liaudies skurdas.

Ypatingai įdomių atsiminimų iš Žemaitės gyvenimo papasakojo A. Bulotienė. Žemaitė niekuomet neatsisakius nuo savo kaimiškos skarelės ir net važiuojant Amerikon nuo karo nukentėjusiems aukų rinkti, laive, kur susirenka frakuota publika, Žemaitė ir ten dėvėjus savo skarelę. Bulotienei tas nepatikę, ji vargais negalais prikalbėjusi Žemaitę pakeisti savo skarelę šaliku, kad anglai neužsigautų. Bet ji niekuomet nemačiusi Žemaitės taip nelaimingos, kaip tuomet, kuomet ji turėjusi pakeisti skarelę. Paviršutinis Žemaitės stilius — Lietuvos liaudies moteris. Ypatingai Žemaitė mylėjusi moteris, kaip skriaudžiamas, ir jaunimą, nes jaunimas buvo laisvės skelbėjas.

Advokatas Bulota sakė, kad Žemaitė buvo kairių pažiūrų ir Amerikoj būdama prigulėjusi prie socialistų partijos, bet del savo švelnaus ir linksmo būdo buvo mėgiama ne tik kairiųjų, bet ir dešiniųjų. Žemaitė prieš mirtį atsisakė nuo išpažinties, bet kunigai ją palaidojo su visomis iškilmėmis. Tarp kitko advokatas Bulotas paminėjo, kad jis del tam tikrų priežasčių (greičiausia del fašistų cenzūros) negalįs išleisti V-to Žemaitės raštų tomo.

Žemaitė—Žymantienė viena iš populiariškiausių Lietuvos liaudies rašytojų. Ji iš kaimo kilo, kaimui pasiliko ištikima iki savo gyvenimo galo. Ji piešė Lietuvos kaimo tikrąjį vaizdą su gyvenimo malonumais ir vargais. Tas vaizdas toks tikras, kad pilnai atatinka šių dienų gyvenimui. Ji rašė apie neturtingųjų skurdų gyvenimą ir norėjo matyti juos pasiliuosavusius iš to skurdo. Bet nelaimei nesulaukė to malonumo. Jei ji gyva būtų, tai turėtų apie daug ką aprašyti, nes per tą laiką išaugo nauja skriaudikų grupė ir milžiniškos skriaudžiamųjų minios.

Lietuvos ponai, kad ir pagerbė liaudies rašytoją Žemaitę, tai ne todel, kad ji pas juos užsitarnavo didelę simpatiją, bet tik todel, kad Žemaitės raštai perdaug populiarūs neturtingose masėse. Jie prigyja Lietuvos varguomenėj ir ją ragina pasiliuosuoti iš to skurdo. O tas ponams reiškia ne malonumą, bet didelę baimę. Tad jie ne su džiaugsmu darė Žemaitės penkiolikos metų mirties sukaktuvių paminėjimą, bet su baime. Tik varguomenei tikrai buvo brangi Žemaitė. Ji ir reiškia jai tinkamą pagarbą.

Parduos 105 Valstiečių Ūkius

Žemės Bankas "Vyriausybės Žiniose" ir Ūkininkų Patarėjuje" paskelbė 105 ūkių varžytines, kurios įvyks 1937 m. vasario 23 dieną, Žemės Banko varžytinių salėje. Iš pirmųjų varžytinių bus parduodama 75 ūkiai, o iš antrųjų varžytinių 30 ūkių. Tų ūkių skola Žemės Bankui yra 295,597 litai. Tų ūkių plotas yra apie 850 ha, taigi, vidutiniškai išeina po 28 ha, bet daugumoje smulkūs ūkiai.

Reiškia, tik vienas bankas ir vienu kartu parduos 105 valstiečių turtą, o kur dar kiti bankai ir visų metų iš varžytinių pardavimai?

Kipro Petrausko Jubiliejus

Gruodžio mėnesio pabaigoje Lietuvoje buvo suruoštas Kipro Petrausko 25 metų scenos darbo jubilėjus. Buvo kreiptasi į visą tautą, kad tinkamai prisidėtų prie K. Petrausko jubilėjaus. Tam tikslui Valstybės Teatre suruošė net keletą parengimų. Tarp kitų iškilmių buvo suruoštos Akademija iškilmės. Tą akademiją buvo pasiėmęs globoti pats Smetona, kuris iškalno įsakė, kad į tą pokilį visi susirinktų su vakariniais rūbais ir ordenais.

Tiesa, Kipras Petrauskas yra gabiausias Lietuvoje dainininkas ir menininkas, bet savo gabumais Lietuvos liaudį nelinksmino. Jai nebuvo prieinami K. Petrausko spektakliai, jis nelinksmino plačiųjų masių savo dainomis. Daugiausia iš jo malonumo turėjo, tai pats Smetona ir tie ordinuoti Kauno ponai. Be K. Petrausko ir kitų dainininkų tiems ponams tikrai nebūtų kas veikti, būtų nuobodus gyvenimas. Jie turi progą susirinkti į Valstybės Teatrą, kuris palaikomas valstybės lėšomis, ir pasiklausyti Petrausko dainų. O tie, kurie padengia tas išlaidas, apie 95 nuošimčiai Lietuvos žmonių, niekad nematė Petrausko ir negirdėjo jo dainų. Jiems nesvarbu, ar yra Petrauskas Lietuvoje, ar ne. Tačiau Lietuvos ponai ragina visus lietuvius paminėti Petrauską ir suaukuoti pinigų del nupirkimo dvaro.

Žinoma, kad pinigai bus surinkti ir Petrauskui dvaras bus nupirktas, bet ne už tų pinigus, kuriems jis dainavo ir padainavęs iki žemei nusilenkdavo, tik už tų, kurie niekad Petrausko savo akyse nematė. Tačiau ir šiame klausime Lietuvos ponai save kalasi prie gėdos stulpo, jiems tarnavo, galvą lenkė, o jie norėdami jį apdovanoti dvaru, kreipiasi pas tuos, kurie nieko gero iš Petrausko neturėjo.

Kas kita būtų, jei Petrauskas būtų tarnavęs ne mažai saujelei Lietuvos ponų, bet plačioms masėms, tuomet ir jubilėjus būtų svarbus. O dabar, kuomet Petrausko dainas turėjo progos girdėti tik dideli ponai, tai ir tie jo gabumai visai tautai pasidaro mažos reikšmės.

Iš Redleikiečių Susirinkimų

Sausio 1 dieną įvyko ALDLD 152 kuopos ir Sūnų ir Dukterų draugijos susirinkimai. Susirinkimai buvo skaitlingi, išskyrus McKenzies draugus, dalyvavo virš 20 asmenų, iš ko matosi, kad draugai pasirįžę stoti darban ir išpildyti draugijų nustatytus planus.

Pirmiausia atsibuvo Sūnų ir Dukterų draugijos susirinkimas, kuriame išrinkta nauja valdyba. Susirinkime paaiškėjo, kad pradedant draugijos vajų jau gauti du nauji nariai. Naujoji valdyba ir susirinkusieji draugai pasirįžę laimėti pirmą dovaną, kurią centras skiria daugiausia pasidarbavusiems. Linkėtina draugams įvykdinti savo sumanymus.

Po tam atsibuvo ALDLD susirinkimas, kuriame apkalbėta Liaudies Balso vajus, kurio svarbą apibudino draugas V. Karosas. Ant vietos keletas draugų atsiliepė su aukomis. Iš viso sukelta $83.00 ir gauta vienas skaitytojas.

Aš manau, kad redleikiečiai su mckenziečiais savo užsidėtą kvotą išpildys. Jei redleikiečiai nesnaudžia, manau, kad ir mckenziečiai nesnaus.

Kuopų Narys

YOUTH COLUMN

REBELS DESERTING RANKS

A continual trickle of deserters from rebel ranks is coming to the loyalist lines on many fronts. All the deserters tell the same story of bad food, no pay and breaking morale.

There are now six brigades in the International Column, each organized into six battalions, three of Spaniards and three of foreign volunteers. General Emilio Kleber, one time resident of Toronto, is now in command of the northern Madrid sector; the western sector and the second brigade of the International Column are now commanded by Major Hans, an anti-fascist German fighting for the government. Major Ludwig Renn, the author, is chief of staff on the brigade commanded by Hans.

It is reported, by the government, that Ralph Fox, British author and leader of the British section of the International Column, was killed. From what has been revealed in these few paragraphs one can almost know the story of the struggle in Spain. Discontent in the fascist ranks and great hopes for the loyalists. These well known leaders and authors have given the government hopes and encouragement. The Spanish people now feel that this struggle is not only their own but also an interest to the rest of the democratic loving people of the world.

Last November the eleventh, Tim Buck, beloved leader of the working class of Canada predicted that this one-time civil war would develop into a conflict between several countries and probably later take the form of a world war. Hasn't this proven to be true? While I write this article the daily papers report that there are over eighteen thousand German soldiers fighting for Franco in his attack on Madrid. Daily reports tell of Italian and German fascists landing in Cadiz to aid Franco on his murderous campaign of killing women and children.

Rambling Reporter

IRISH VOLUNTEERS AID GOVERNMENT

To Redeem Honour Besmirched By O'Duffy

Fighting Irish republicans are leaving the emerald isle for the battle fronts of Spain to redeem Irish honour besmirched by the intervention of Irish fascism on the side of Franco, G. O. Railly, secretary of the Republican Congress League, announced recently.

An Irish contingent has been formed and many volunteers are already on their way to the Spanish front. The contingent is under the leadership of Frank Ryan, former Dublin Brigade and staff commandant G.H.Q. of the Irish Republican Army.

NEW YEARS EVE INDIVIDUAL COMMENT

And Now What?

Just this:—that it was very pleasant watching one of our L.P.Y.C. members give lessons in kissing, at the dance. "Now," she says, "I don't like the way you kiss. Try it again. Hmm! That was a killer, but far from perfect. Let's see you Jack, are you any better? Oh! you are just as bad as Frank. I guess Tom kisses the best."

So it continued, and remarks were heard by the audience passed around. "Watch her take it!" I believe she took it then, but how did she look next morning, from Tom, Dick and Harry's kisses? But what can the gal do, when New Years is the only chance. I wonder where the steady boyfriend was? Was she afraid to show him in public, or is there no such a thing?

The Unknown

Editor Note: Your other gossip item will not be published for fear that people involved will feel hurt rather than amused. Gossip should contain, more or less, amusement and not serious fact. Your item published is the type we prefer.

Twelve Midnight

When bells tolled midnight and the new year began, lipstick (cheap kind) passed from one mouth to the other. It was everybodys chance to kiss who they pleased except for one couple where the blonde fellow turned down a brunnette. Very seldom do you ever hear such an incident. Funny things do happen on this earth or maybe this goes down deeper than just a plain incident.

Shocked

Its Rather On The Contrary

My mistake. I thought attraction was growing slowly but surely but this seems to have been contrary to the facts of the present time. I don't know whether they had a quarrel or not but she moved farther away from him. I mean she moved in another house. I really think it was a bad move on her part. If it was not a quarrel then it means that the Blonde (now brown) fella will have to use up more shoe leather walking to her place. Since it seemed as though things were coming to a head I would suggest to her to start economizing now and thus be prepared to face the future. The money that could be saved on shoe leather would probably squal the price of a pair of shoes for future junior.

Public Eenemy No. 1

What's The Reason?

There is one Lith youth, a brunette, who had her whole evening spoiled because of sickness. I don't know from what, but I presume it's the same reason that appeared in in the Youth Column several issues ago. One of these two cures aught to remedy the unagreeable affects, eat potatoes three times a day or get hitched to the tall dark Romeo.

Stooge No. 1

It Won't Take Long

The young married women also felt unmarried that evening. Married women left their husbands and picked up new young single fellas, for that evening. In a few years from now you won't be able to draw a line between a married or single person, in fact that is almost the case now.

Physiologist

The Lady In Metal

The beautiful lady in metal (tin) pays a quarter for compliments commended her. Her fiance hides behind people so that he wouldn't have to dance with her—I don't know why—she's a perfect dancer. Maybe she'll send me a quarter for that. Send the quarter in care of the Youth Column to.

Just Me

One Whiff Is Enough

Was she pickled? Don't ask me because no sooner was I dancing with her and then I was thrust into the same category. It took four glasses of beer, three of vinegar wine and two glasses of rubbing alcohol before she began feeling the affects. I doubt if one in twenty of the male sex can compare in any degree with this powerful female. I happened to get drunk by just dancing with her and taking in the surronding odours.

Believe It Or Not

EMIGRANTAS

Atsiminimai

(Tąsa)

Kada atsikėlėm, Kazys skundėsi, kad jam skauda šonus. Buvę labai kieta ant grindų.

—Jei neduos geresnės vietos, aš negalėsiu dirbti, teks mesti, —aiškino Kazys angliškai.

—Priprasi,—juokėsi kiti.—Ir kitur nebus geriau.

—Vakare nusipirk butelį gazolino, iškrapyk matrasą, tai nei viena neis prie tavęs,—siūlė kitas.

Vos spėjome apsiprausti, kaip skambutis pradėjo šaukti pusryčių. Greitai visi išsiskubinom.

Per vidurį vagono stovėjo ilgas stalas. Aplink ant suolų susėdom visi darbininkai. Padėjo visiems po truputį šaltos avižinės košės. Užpylus truputį pieno ji visai atšalo ir pasidarė šlykšti valgyti. Paskui atnešė vėl šaltų blynų. Ant galo karčios kavos.

—Tokio valgio pavalgęs žmogus negali dirbti sunkų darbą,—pradėjo pasakoti Kazys.—Kalėjime veikiausiai duoda geresnį maistą.

Dar buvo 15 minučių iki aštuntos, o jau pradėjo mus rinkti prie darbo. Kaziui padavė sunkų keltuvą, su kuriuo keliamos rėlės, kada reikia jas išlyginti. Man įteikė tokią mašiną, kuri suspausto oro pagelba kemša akmenis po špalais.

Rytas buvo labai gražus. Saulė, iškilusi virš miškelio, kuris tęsėsi abiemis gelžkelio pusėmis, skaisčiai švietė ir kaskart darėsi šiltesnė. Mes griebėmės darbo. Vieni darbininkai kėlė aukštyn rėles, kiti su tom mašinom kimšom akmenis po špalais. Jokio poilsio. Tik kai traukinys užeidavo, tuomet tekdavo truputį atsidusti.

—Kada buvome Winnipege, tai apie nieką daugiau ir negirdėjome, kaip tik apie darbą ant gelžkelio,—pradėjo Kazys, ištylėjęs veik visą rytą.—Aš maniau, kad ant gelžkelio lengvas darbas, kad jie taip veržėsi prie šio darbo. Bet kaip dabar tenka patirti, tai tikra vergija.

Nebuvo kada daugiau kalbėti, nes traukinys praėjo ir bosas davė įsakymą visiems imtis už savo darbo.

Pietų valgyti važiavom "namo." Darbinis traukinys visus susirinko ir parvežė. Į valandą laiko atlikome ir kelionę apie dviejų mylių ir pietus pavalgėm.

* * * * *

Po vakarienės su Kaziu ėjome miestelin pirkti gazolino blakėm naikinti. Eidami į miestelį pradėjome kalbą apie mūsų gyvenimo perspektyvas.

—Nos dar neilgai šioje šalyje gyvename,—pradėjo aiškinti Kazys, kuris sakėsi esąs socialistas,—bet jau patyrėm, kad darbininkų gyvenimas ir čia gana vargingas. Gal kiek geriau gyvena tie, kurie turi nuolatinius darbus miestuose — fabrikuose.

Aš negalėjau nieko prie jo žodžių pridėti, nes buvo aišku, kad taip, todel tik patvirtinau.

—Kol ši kapitalistinė sistema gyvuos, mes, darbininkai, niekur gero gyvenimo nerasime,—jis tęsė.—Kaip gali darbininkai gauti geresnį gyvenimą, kada kiekvienoj vietoj pulkai stovi ir laukia, kad paimtų darban.

Aš pilnai sutikau su tuo, ką jis sakė apie darbininkų gyvenimą, bet man nebuvo aišku, kaip galima jį pagerinti. Mano mintyje dar laikėsi visi tie įvykiai, pergyventi Lietuvoj. Išrinkom tenai valdžion socialdemokratus ir valstiečius liaudininkus, o skirtumo nematėm. Jie ne tik kad nekeitė sistemos, bet dar ir valdžią prakišo.

—Tu nežiūrėk Lietuvoj,—jis man aiškino. — Lietuva maža šalis, biedna ir žmonės dar nepriauklėti prie naujo gyvenimo. Bet tu žiūrėk, kas atsitiks Vokietijoj, Austrijoj ir kitose šalyse.

Taip pamažu pas mus ir prasidėjo reikštis politiniai skirtumai. Kazys pradėjo piršti socialistinę mintį, o aš reikšti nepasitikėjimą ir nežinojimą tikresnio kelio, kuris atrodytų daugiau įtikinančiu.

Pasiekę miestelį, susiradom gazolino stotį, kurioj nusipirkom butelį gazolino. Ir buvome jau beeiną atgal, kaip pamatėm atvažiuojant Petrą.

—Tai kaip čia papuolėt?—klausė jis mus sveikindamas.

—Dirbame ant genkos.

—Tai sakykite, kaip jums einasi? Kaip patinka Kanada?

—Dar mažai pagyvenom, kad būtų galima pasakyti, kam ji verta. Na, o kaip jum einasi?

—Kol kas neblogai. Dabar dirbu pas farmerį, bet ligai nedirbsiu. Ar jūs žinote, ką aš sugalvojau?

—O ką?

Vietoj to, kad atsakyti, Pettars smarkiai nusikvatojo, tartum norėdamas iš mūsų pasijuokti, duoti suprasti, kad kas turtingas gimė, tam geriau sekasi visur.

—Man pasitaikė didelė laimė. Iš vieno draugo, kuris gyvena Winnipege, gavau adresą kokio tai kliubo Suvienytose Valstijose, kuris tarpininkauja, taip sakant, norintiems apsivesti. Aš pasiunčiau laišką į tą kliubą, nurodydamas, kad noriu apsivesti. Kad jūs žinotumėt, gavau atsakymą, kad viena jauna našlė nori matyti mano paveikslą.

—Na, ir kas iš to išėjo?

—Palaukit, duokit pabaigti . . . Taigi, aš ir nusiunčiau. Po kiek laiko gavau atsakymą, kad aš jai labai patinku.

—O gal ji tau nepatiks . . .

—Duokit pabaigt . . . Taigi, ji atsiuntė savo paveikslą. Kad ją ir bala, kaip ji gerai atrodo. Našlė, bet visai neatrodo į našlę. Kaip penkiolikinė.

—Tai jau apsiženyjai?

—Dar ne. Bet dar ne viskas . . . Ji rašo, kad ji turi 10 tūkstančių dolerių! Čia tai ir yra visa svarba. Už tokią sumą galėsiu nusipirkti farmą ir gyventi kaip ponas. Jei jūs norėsite, galėsite dirbti pas mane už bernus.

—Kodel, juk pas savą bus geriau, negu pas svetimą.

—Laikykitės čionai iki aš susitvarkysiu.

—Kaip ligai viskas truks?

—Sunku pasakyti tikrai, bet nemanau, kad labai ilgai. Ji pas mane atvažiuos už poros sąvaičių. O kai tik apsivesiu, tuojau pradėsiu ieškoti farmos.

—Lai tau dievas padeda,—tariau jam, atsidusdamas iš širdies. Man buvo lyg gaila, kad vieniem žmonėm viskas klojasi puikiai, o kitiem tenka vargti. Mintyje išmetinėjau sau, kodel nebuvau pas tą farmerį. Gal būtų nenulupęs odos.

—Labai dėku už linkėjimus. Jei man nusiseks, neužmiršiu ir jūsų.

—Kaip mes galėtume tankiau susitikti?

—Kada ji pas mane atvažiuos, aš persikelsiu į miestelį. Aš duosiu jums žinoti apie save. Tik laikykitės savo darbe.

Taip pasišnekėję persiskyrėm. Jis nusipirko keletą statinių gazolino del traktorių ir nuvažiavo namo, o mes su bonka gazolino del blakių pasileidome į savo "namus."

—Gerai žmonės sako, kad turtingam, tai ir velnias padeda,—Kazys juokėsi einant mum namo. — Susirado kokią bobą, kitoj šalyj—ir dar su tūkstančiais.

Parsinešėm gazoliną ir pradėjom traktuoti juomi blakes. Ištepėm matrasą ir lovą. Davėm gazolino ir apatiniams, kad jos negalėtų ateiti pas mus iš apačios. Prismardinom visą vagoną.

* * * * *

Už trijų sąvaičių po to, kai mes matėmės su Petru, būrys draugų po vakarienei prie vagono sustoję diskusavom apie įvairius dalykus. Prie mūsų prisiartino Petras. Puolėm su Kaziu jį sveikinti.

—Manėm, kad tu palikai mandras, nebenori su mumis matytis,—tuoj prikaišiojom.

—Tokio mandrumo nepavydėčiau nei vienam,—jis atsakė labai prislėgtu balsu.

Mus tas labai nustebino. Iškarto atrodė, kad yra kas nors negerai. Puolėm klausinėti, kas atsitiko.

—Sarmata ir sakyti. Dar niekad savo gyvenime neturėjau tokio atsitikimo.

—Kas taip atsitiko?

—Kaip aš jums pasakojau anuo kartu,—pradėjo nedrąsiai,—už poros sąvaičių pamečiau darbą ant farmos ir nusisamdžiau kambarius miestelyje. Jūs žinote, kad tokiam miestelyje kambariai daug brangesni, negu dideliuose miestuose.

—Tokią pasogą gavus juk ne bėda, kad ir brangesni.

Jis susiraukė, kaip mes taip pasakėm.

—Geriau jūs paklausykite, o aš jums pasakysiu, kaip tas atsitiko.

—Mums labai malonu.

—Bet eikime į vagoną, ar kur kitur, kad būtų galima atsisėsti.

Suėjom į vagoną ir sulipome ant mūsų lovos.

—Taigi, nusisamdžiau vidutiniškus kambarius, už kuriuos reikėjo sumokėti rendą iškalno. Laukiau savo mylimosios.

Mums su Kaziu pradėjo seilė varvėti. Atsistojo prieš akis visos tos lietuviškos vestuvės. Širdyje geidėm, kad mums kada nors tokia laimė pasitaikytų.

—Nesidžiaugkite pirma laiko, —pastebėjo Petras.—Taigi, laukiau. Ir sulaukiau. Niekaip negalėjau tikėti, kad būtų ta pati, kurios paveikslą gavau. Apie kokių 45 metų. Veidą nusimaliavojus. Raukšlės prikištos pauderio. Bet tas dar neviskas. Kai tik sučiaudėjo, taip ir išpuolė iš burnos visas setas dantų . . .

Mes pasileidome juoktis.

—Na, tai kaip toliau buvo?

—Pamislinau, pamislinau ir pasakiau: "Palauk, aš eisiu parnešti kai ką." Kaip išėjau, taip ir iėjau. Šią nakt imu prekinį traukinį ir dumsiu kur, kad neliktų čia mano kvapo.

—Pasidarei nemažai išlaidų?

—Viską sukišau, ką buvau uždirbęs ant farmos.

—Nuėjo vėjais ir mūsų viltys. Sakėm, kad ir mums bus geriau pas lietuvį.

—Taip, viskas nuėjo niekais. Kiek prisisvajojau apie tai, o iš to ne tik jokios naudos nėra. bet dar nuostoliai. O gali būti dar bėdos. Gerai, jei ji grįš į Suvienytas Valstijas, o jei pasiliks, tai man gyvenimo Kanadoj nebus.

—Nekokie dalykai.

—Tik niekam nesakykite apie tai.

(Bus daugiau)

Montrealo Naujienos

Už Kvotos Su Kaupu Išpildymą

Pormas Rajonas Liaudes Balso vajuje nemano pasiduoti kitiems rajonams. Ekonominės paramos laikraščiui kvota išpildyta ir einama prie uždėjimo gero kaupo. Naujų skaitytojų kvota dar išpildyta tik apie 75 nuošimčius, bet tikėdami, kad pirmesnis vajininkų pageidavimas, vajų pratęsti, bus patenkintas, tai vajininkai drąsiai sako, kad ir skaitytojų kvota bus išpildyta.

ALDLD nariai metiniuose susirinkimuose rimtai svarstė tą klausimą ir susitarė po apie 40 draugų-ių leistis per darbininkų namus kviečiant tapti skaitytojais mūsų laikraščio. Pasiskyrė tam specialias dienas, kad urmu galėtų išeiti darban.

TRYS KANDIDATAI Į ČAMPIJONUS

Naujų skaitytojų gavime geriausia pasidarbavo drg.: A. Keršys, P. Matulaitytė ir F. Bunkus. Kuris iš jų laimės, sunku pasakyti, bet prieš kitų kolonijų kandidatus į čampijonus pareiškė: "Jei bus rimtas pavojus, tai dirbsime su viršlaikiais ir jei kaip, tai ir bendro fronto taktiką pavartosime." Man rodos, vėlokai kalbama apie bendro fronto taktiką, bet viskas rodo, kad sunku jiems bus susitarti del ALDLD skirtumo. Greičiausia gali įvykti ir vietinė smarki kova tarpe šių trijų vajininkų arba kurių dviejų susirėmimas. Pradeda smarkiau "pyktis" draugas A. Keršys su P. Matulaityte.

Drg. U. Viškelienė geriausia stovi su aukomis, na ir su skaitytojais neprastai. Į pabaigą vajaus ir ji gali surpryzą iškirsti virš minėtiems kandidatams į čampijonus.

Taipgi dd. A. Janušis, A. Kavoliūnas, J. Rutelionis ir desėtkas kitų irgi nesnaudžia. O beabejo, kad dar yra ir slapukų.

Bendrai esamu laiku, sausio 10 d., vajus pilname karštyje, kas daro didelį pavojų kitų kolonijų draugams prasimušti į priešakį.

Montrealiečiai nesnaudžiame. Šimtinė skaitytojų bus gauta.

K. K.

Choro Susirinkimas

Montrealo Lietuvių Jaunimo Choro ir Dramos Sekcijos metinis susirinkimas atsibus sausio mėn. 15 d., penktadienį, 8 val. vakare, po antrašu 01234 Charlevoix St., Point St. Charles distrikte.

Kviečiame kuoskaitlingiausiai atsilankyti, nes bus renkama nauja valdyba ir šiaip turėsime svarbių aptarimų.

Choro Valdyba

Lavinimosi Susirinkimas

Antradienių vakarais, 8 val., ALDLD kuopa šaukia LAVINIMOSI SUSIRINKIMUS Posan čaliečių salėje, 01234 Charlevoix Str.

Kviečiami apylinkės lietuviai dalyvauti. Bus diskusuojami svarbūs klausimai ir išgirsite pranešimą iš klasių kovų.

L. B. Korespondentas

Kur Bedarbiams Darbai?

Pereitą rudenį plačiai spauda ir valdžios agentai bubnijo, kad visi bedarbiai bus aprūpinti darbais. Bet tai buvo priešrinkiminis burbulas, kuris praėjus miesto rinkimams sprogo ir apie tai niekas nekalba ir spauda bemaž nieko nerašo.

Dabar pranešama, kad vasario mėn. bedarbiams pašalpos reiks išmokėti $1,415,375. Tai nė kiek nesumažėjus suma, kaip kad buvo prieš tuos "didžiuosius darbus."

Mes ir tuomet sakėme, kad tai tik apgaudinėjimas pradedančių bruzdėti bedarbių, kad ši sistema negali išspręsti bedarbės panaikinimo klausimo. Bedarbiai-darbininkai turės ją išspręsti. Bet neturi pasiduoti turčių planingiems apgaudinėjimams.

L. B. Korespondentas

Bosų Mielaširdingumas

Daugelio darbininkų laukia toksai likimas, kokis ištiko Society Brand kompanijai išdirbusį 23 metus siuvėją. Jis nuolankavo bosams, nedalyvavo streikuose bei kituose prieš bosus pasipriešinimuose ir manė, kad jam darbas visuomet bus užtikrintas ir be jo dirbtuvė negalės apsieiti, nes bosai neras geresnio už jį darbininko. Bet nesenai bosai numatė, kad tam darbui yra pigesnių rankų, tai ir pasakė "amžinu darbu" įsitikinusiam darbininkui daugiau neateiti į dirbtuvę. Taip ir liko ant senatvės be darbo darbininkas, kuris visados svajojo apie "amžiną darbą" ir bosų geraširdystes, apie ką svajoja daug šiandien darbininkų.

Kas gali pagelbėti tokiuose atsitikimuose? Nagi unija. Bet Society Brand kompanijos dirbtuvėje del tokių pat darbininkų bosams pataikavimų darbininkai pasiliko nesuorganizuoti į uniją ir nėr kam užtarti. O čia darbininkas, bepataikaudamas bosams, kuomet mažiau uždirbdavo, imdavo iš miesto pašalpą ir taip pragyvendavo su savo didele šeimyna, bet nepamanė, kad reikia stengtis dirbtuvėje suorganizuoti uniją ir kovoti už didesnes algas. O kas dabar lieka daryti? Supraskite patys.

Povilas—F.

Dienos Trumpinimu Mažina Darbininkams Algas

Šiomis dienomis Dominion Bridge kompanija, Lachinėj, paskelbė, kad sumažina dirbamų valandų skaičių, bet valandinį darbininkams atlyginimą nei kiek nepakelia. Darbininkai pasipiktino tokiuo uždarbio mažinimu ir 10 virintojų (velderių) pastatė bosui griežtą reikalavimą, kad pakeltų darbininkams valandinį atlyginimą. Bosui neišpildžius darbininkų reikalavimo, darbininkai atsisakė dirbti ir aprubežiavo jų reikalavimų išpildymo laiką. Antroj dienoj visos mašinšapės darbininkai pasišaukė supredentą ir reikalavo išpildyti jų reikalavimus. Supredentas aiškinosi, kad algų pakelti be kompanijos sutiktimo negalįs, tik prižadėjo duoti darbininkams ilgesnes valandas padirbėti.

Atrodo, kad darbininkai nebus tokiuo boso parėdimu patenkinti ir neatsiliks nuo tų draugų, kurie nelaižo savo ponų batų, bet stato griežtus reikalavimus bosams ir mobilizuoja savo draugus kovoti už tuos reikalavimus.

Lašinietis

Rastas Vargšo Lavonas

Sausio 8 d. po maža dirbtuvėle seleryje, 713 Craig Str., atrado lavoną, kuris ten, kaip tyrynėtojai sako, išgulėjęs tris sąvaites. Mirusio apsitaisymas rodė, kad jis buvo vargšas, apie 60 metų amžiaus, ir ten mirtį sutikęs beieškodamas pastogės, įlindęs ir greičiausia neturėjo jėgų, del badavimo ir šalčio, iš ten išeiti.

Atžymėtina, kad šio mirusio senelio niekur niekas neieškojo ir lavoninėje niekas neatsišaukė.

Tai nuotykis, įvykęs Kanados kapitalo centre—St. James St. pašonėje.

J. A.

Montrealas Trokšta Pasidaryti Šventąjį

Sausio 7 dieną Montreale mirė vienuolis Andre. Montrealo kunigai susirūpino jį padaryti šventuoju. "Aš manau, kad brolio Andre dūšia nuėjo stačiai į dangų, nes man išrodo ji tinkama būti tarp dangaus piliečių, kaip ir ant žemės," pareiškė kunigas Cline laikraščių korespondentams.

Mirusiam, Montrealo kunigai suruošė iškilmingas laidotuves ir šaukė vyskupų, prelatų specialį susirinkimą ištirti "šventojo" darytus ant žemės "stebūklus."

Iš visako matosi, kad Montrealo kunigai nepagailės mirusiam išgalvoti visokių jo padarytų "stebūklų" ir paskelbs šventuoju, nes toks šventasis yra labai reikalingas Montreale. Nesenai jie šaukė demonstraciją prieš darbininkus ir ji buvo nelabai pasekminga, tai turint savo "šventąjį," gal būtų ir pasekmingesnės prieš darbininkiškos demonstracijos.

MENAS IR KRITIKA

Kiek montrealiečiai proletarinio meno mėgėjai (vaidintojai), suvaidina scenoje veikalų, manau kad ir Suvienytų Valstijų didžiosios lietuvių kolonijos negali suvaidinti daugiau už mus. Bet spaudoje labai mažai kas apie mus parašo. Parašo tik tada, kada menininkų pastangomis suruoštuose perstatymuose būna gerai pravestos finansinės kampanijos; tada ir spaudoj matosi, kad ir Montreale gyvuoja kokia tai menininkų grupė. Tačiau apie kitus mūsų suvaidintus veikalus, kurių perstatymui menininkai įdeda daug energijos ir darbo, korespondentai nenori nei plunksnos padažyti į rašalą. Išrodo, kad menininkų darbą laiko beverčiu dalyku.

Gal kas manys, kad netiesa! Štai, pereitais metais buvo labai daug veikalų perstatyta scenoje, bet ar buvo bent vienas aprašytas po jų suvaidinimui?

Kad perstatyti operetę "Tamyla," menininkai darbavosi pasirįžusiai apie 5 mėnesius laiko, įdėdami daug triūso ir išlaidų, kad tik operetė būtų kuogeriausia suvaidinta. O kaip jos suvaidinimas pavyko, liko vaidintojams tarp savęs klausinėti. Rodosi, kad patenkinančiai, pusėtinai arba labai gerai? Su vaidinimu pasibaigė veikalo ir jo vaidintojų kritika.

Tas pats trūkumas buvo ir pas torontiečius praeitame sezone, bet šiemet matyti, kad tą dalyką labiau įvertina. Po kiekvieno vaidinimo matosi ir spaudoje atžymėti rezultatai. Aš manau, kad ir mums montrealiečiams jau laikas tą dalyką laikyti vertingesniu, negu kad iki šiol laikėm.

Montrealo Jaunimo Choras paskiausį veikalą suvaidino "Iš Meilės," apie kurį buvo šiek tiek aprašyta Liaudies Balse. Linkėtina, kad ir kitų perstatomų veikalų nepraleistų tėmytojai. Aprašant jų pasekmes, kad, apart teigiamų pusių, būtų ir draugiška kritika. Mano nuomone, del draugiškos kritikos nei vienas iš vaidintojų neturėtų užsigauti. Per tokią kritiką kiekvienas galėsime pasitobulinti vaidinime ir pačius veikalus pajėgsime geriaus suvaidinti. Užganėdinant publiką, mūsų parengimai pasidarys daugiau patraukianti.

Skaitant "Laisvėje" meno skyrių, kartais net šiurpas ima, matant kaip jie vienas kitam "kailį vanoja." Kritikuoja veikalų siužetus, jų autorius ir vaidintojus. Pas mus įsigyvenusi nuomonė, kad negali to būti, jeigu kurį pakritikuosi net žodžiu už padarytas klaidas vaidinime, tai galima tikėtis atsakymo: "Jeigu aš netinkamas, pasiieškokite kito" ir baigtas kriukis. Bet kiek amerikietis draugas Juška atsiėmė kritikos už parašytą operetę "Dvaro Bernas" ir man atrodo, kad perdaug. Vienas greatnekietis kritikas dar ir dabar rodos jį kritikuoja, kam draugas Juška visiems rekomendavo dainuoti jo parašytą dainelę "Aldona." Taipgi, sakau, jeigu iš mūsų kuriam tiek tektų, kiek teko draugui Juškai, gal nevienas ieškotume freito ir ruoštumės dumti kur į Sudburio mainas. O aš esu tikras, kad draugą Jušką kritika neišstums iš darbo, jis dirbs ir toliau. Anot jo žodžių, kas dirba, tas ir klaidų daro, o kritika, tai yra mokykla.

Bevaidinant kokią tragedišką sceną pasitaiko, kad publika papliumpa juokais. Uždangai nusileidus, nepatenkinti vaidintojai tarp savęs kalbasi: "Neišmanėliai žmonės, mes lošiame baisiausią tragediją, ruošiamės žmones piauti, o jie kaip patrakę juokiasi! Argi neverta juos nubausti!" O kartais pasitaiko, kad vaidini juokingą komediją, bet publika visiškai nesijuokia. Čia ir vėl vaidintojams pikta, kam publika nesijuokia, kur reikia juoktis, rodos eik į publiką ir kutenk merginoms pasparnes, kad jos kvatotų.

Vaistus kaip užhipnotizuoti publiką, kad tragedijoj nesijuoktų ir komedijoj neverktų, surastume patys vaidinimo mėgėjai, jeigu mes darytumėm susirinkimus, kuriuose vestumėm suvaidintų veikalų peržvalgas ir naudotume draugišką savitarpinę kritiką. Tokiu būdu mes kiekvienas meno mėgėjas lavintumėsi ir vaidinimus Montreale pastatytume ant aukštesnio laipsnio.

Montreale meno jėgų yra pakankamai, tik jos reikalinga daugiau subendrinti, sujungti, sudaryti daugiau centralizuotą veikimą, padaryti vaidinimus, kad jie daugiau atatiktų masėms ir tarnautų Montrealo lietuviams darbininkams. Sujungtomis jėgomis bus nesunku perstatyti geri ir dideli veikalai, kuriuos iki šiol nepajėgėme perstatyti.

Meno Studentas

Įsitėmykit Kontraktiniai Miškų Kirtėjai

Praeitam Liaudies Balso numeryje talpinome Lumber & Sawmill Workers unijos atsišaukimą ir bendrus miškų darbininkų reikalavimus. Čionai talpiname iš jos reikalaujamos algų skalės šeštąjį paragrafą, kuris liečia kontraktinius darbininkus. Kadangi dauguma miškų darbininkų dirba kontraktinį darbą, tai labai svarbu visiems įsidėmėti tą algų skalę, geriau išsikirpti ir laikyti pas save, nes miškuose dirbant kartais gali nutrūkti ryšiai su unijos įstaiga, o turint unijos algų skalę iškilus streikui galima ją patiekti darbininkams. Unija siūlo Thunder Bay distrikto kontraktiniams darbininkams kovoti už tokias algas:

Už eglinių ir balsaminių neluptų popiermalkių dubeltavo kordo sukirtimą $3.85

Už eglinių ir balsaminių neluptų popiermalkių pavienį kordą $2.25

Už eglinių ir balsaminių nuluptų popiermalkių dubeltavą kordą $7.00

Už eglinių ir balsaminių nuluptų popiermalkių pavienį kordą $3.75

Paprastų popiermalkių 4 pėdų nuluptam kordui mokėti po $2.50, ir už kiekvienus 6 colius reikalauti po 25 centus.

Už beržinių ir timarakinių (maumedinių) malkų pavienį kordą $2.50

Už maišytų medžių 4 pėdų kordą $2.25

Už malkas, kurios skaitomos po 22 colius $1.50

Už nutašymą geležinkelio pabėgio $0.15

Už pabėgio nutašymą iš keturių pusių $0.20

Už žalio pabėgio nulupimą, po 2 su puse cento.

Už išdžiuvusio pabėgio nulupimą ko keturis centus.

Už pabėgių sukrovimą į krūvas, arba jų užkrovimą ant rogių ar kitur, po 3 centus kiekvienam pabėgiui.

Už padarymą 8 pėdų pabėginių rąstų po 10 centų, o 16 pėdų po 17 centų.

Ilgesniems rąstams, už jų nupiovimą ir sukrovimą, po centą ir ketvirtdalį kiekvienai pėdai.

Už pušinių (jackpine) malkų dubeltavą kordą $3.25 ir už pavienį kordą $1.75.

Laiškai Administracijai

Gerbiama Liaudies Balso Administracija! Čia siunčiu $3.00, iš jų $2.00 už prenumeratą ir $1.00 aukų. Linkiu kuopasekmingiausių 1937 metų, kad mūsų spauda žengtų pirmyn, kad būtų lengviau su visokiais priešais kovoti. Daug linkėjimų gerbiamai administracijai.

Draugiškai: D. Grigaitis
St. Theresse, Que.

—o—

Gerbiama Administracija:

Prisiunčiu porą rublių už prenumeratą. Nors dar nesenai skaitau Liaudies Balsą, bet jis man labai patinka. Už tai noriu, kad jis mane lankytų ir toliau.

Su pagarba

Andrius Stankevičia
Montreal, Que.

SKUBĖKIT ĮSIGYTI NAUJAS KNYGAS

1. J. STALINAS—Pranešimas apie SSRS Konstitucijos Projektą VIII Visasąjunginiam Ypatingam Sovietų Suvažiavime, kaina 15 centų.
2. SSRS KONSTITUCIJA—Užtvirtinta VIII Ypatingam Sovietų Suvažiavime, kaina 15 centų.
3. K. MARKSAS IR F. ENGELSAS—Komunistų Partijos Manifestas, naujai atredaguotas ir gražiai išleistas, kaina 15 centų.

Kreipkitės: "Priekalas," Ul 25 Oktiabria 7, Izd-vo Inostrannich rabočich v SSRS.

ALDLD KANADOS VEIKIANČIO KOMITETO METINIS FINANSINIS RAPORTAS UŽ 1936 METUS

1936 m. sausio 1 dieną Kanados Veikiančio Komiteto iždė buvo $21.55. Per 1936 metus į KVK iždą įplaukė $1,049.89. Pridėjus iš 1935 metų likusius $21.55, bendrai iždo pajamos buvo $1,071.44.

Išlaidų per 1936 metus buvo $1,041.83. Šitą sumą iš pajamų atėmus, sausio 1 dieną 1937 metų KVK iždė liko $29.61.

Kokiam Tikslui Kanados Lietuviai Tuos Pinigus Sudėjo?

Iš Kanados ALDLD narinių duoklių per KVK buvo pasiųsta ALDLD Centro Komitetui $587.33.

Kanados lietuviai per 1936 metus sukėlė Lietuvos politiniams kaliniams $290.00. Tie pinigai pasiųsti Lietuvon.

Per paskutinius šių metų tris mėnesius buvo gauta $121.01 Ispanijos liaudies kovų paramai. Tie pinigai buvo perduoti Ispanijos Demokratijai Ginti Komitetui, kuris pasiuntė Ispanijon. Šiuos pinigus daugiausia sukėlė lietuviai darbininkai, dirbanti miškuose bei ant farmų, kur nėra mūsų organizacijų. Taipgi nekurios vakarinės Kanados ALDLD kuopos.

Visos didesnės lietuvių kolonijos, kaip Montrealo, Toronto, Sudburio, Winnipego, Red Lake ir kitos, nesiuntė per KVK tų aukų, kurios buvo skiriamos Ispanijos liaudies paramai, bet perdavė tiesiai vietiniams Ispanijos Demokratijai Ginti Komitetams.

Kiek buvo matyti iš pranešimų, Kanados lietuviai, daugiausia ALDLD nariai, po visą Kanadą sukėlė apie penkis šimtus dolerių Ispanijos liaudies gynimo reikalams.

Per pereitus metus KVK padarė išlaidų $32.04. Tie pinigai buvo išleisti raštinės popieriui, pašto ženklams, pasiuntimui delegatų į Amerikos ir Kanados lietuvių kongresus, knygų persiuntimui nariams ir kitoms smulkioms išlaidoms. KVK iždas vietiniams reikalams vesti gauna iš ALDLD narių po 5 centus į metus. Bet ir po tą penktuką ne visi nariai užsimoka. Tas žymiai apsunkina darbą. Draugai turėtumėt turėti domėj tą padėtį ir užsimokėti po tą penktuką.

ALDLD kuopos Kanadoj sukėlė $8.00 amerikiečių Agitacijos Fondui. Taipgi per KVK pasiuntė $3.45 darbininkų spaudos paramai.

Tai tokiems tikslams yra gauti pinigai per KVK 1936 metais ir priduoti į atatinkamas vietas.

Bet šiame raporte atspindi tik dalis Kanados lietuvių darbininkų pasidarbavimo savo klasės labui. Mes žinome, kad ALDLD kuopos po visą Kanadą yra sukėlę daug pinigų Kanados lietuvių laikraščio palaikymui, streikuojančių darbininkų paramai, areštuotų apgynimui, angliškam darbininkų laikraščiui. Klasiniai susipratusių lietuvių darbininkų šeima, susibūrusi po ALDLD vėliava, per 1936 metus atliko didelius darbus.

Kas trokšta šviestis, kam rūpi padėti darbininkų klasei ginti savo reikalus, turėtumėt stoti į šią lietuvių organizaciją.

V. Raila
ALDLD KVK Iždininkas

A. L. D. L. D. VAJUS UŽ NAUJUS NARIUS

Visiems Apskričiams, Nariams ir ALDLD Kuopoms

Draugės ir Draugai:—

Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos vajus už naujus narius prasidės su **1 d. vasario ir tęsis iki 1 d. gegužės.** Platesnis Centro Komiteto atsišaukimas tuom klausimu tilpto "Šviesos" Nr. 4, 1936.

Vajaus metu rengkite prakalbas, prelekcijas, apšvietos vakarus, diskusijas. Diskusuokite išleistas ALDLD knygas. "Šviesos" turinį ir tą, ką davė mūsų organizacija lietuviams per 22 metus! Taipgi eikite pas lietuvius į stubas, nusineškite "Šviesos" ir knygų, išaiškinkite jiems svarbą organizacijos ir gaukite juos į ALDLD. Dar šimtus lietuvių mes galime gauti į mūsų kultūros ir apšvietos organizaciją.

Vajaus metu yra palengvinimų naujiems nariams ir kuopoms bei daugiausiai pasidarbavusiems nariams dovanų. Centro Komitetas skiria sekamas dovanas:

1. Vajaus metu nebus įstojimo. Naujas narys pasimokėjęs $1.50 tampa pilnu nariu, o šeimynų nariai jais tampa pasimokėję po 10 centų.
2. Naujas narys, kuris pasimoka $1.50 stodamas į organizaciją, tai apart 1937 metų literatūros, kurią gaus visi ALDLD nariai, jis dar turi teisę gauti $1.50 vertės mūsų knygų iš senesnių laidų.
3. Bus duodamos sekamos dovanos kuopoms ir nariams:

(a Kuopa, kuri vajaus metu gaus daugiausia naujų narių, tai jai bus suteikta didelė Raudonoji Vėliava su jos numeriu ir miesto vardu.

(b) Antroji kuopa daugiausia gavusi naujų narių gaus Raudonosios Armijos ir Laivyno Albumą, arba tris setus anglų kalboje knygų.

(c) Kuopos, kurios vajaus metu padvigubins savo narių skaičių, nepaisant didelės ar mažos, jos visos gaus dovanų Raudonosios Armijos ir Laivyno Albumą.

(d) Narys, kuris laike vajaus gaus nemažiau 10 naujų narių, tai jis turi teisę pasirinkti vieną iš šių dovanų: (1) "Šviesos" komplektus už 1934-1935-1936 metus gražiai apdarytus; (2) "Laisvę" ar "Vilnį" pusei metų ir (3) "Liaudies Balso" prenumeratą metams.

(e) Narys, kuris vajaus metu gaus nemažiau 5 naujų narių, tai jis galės gauti vieną iš šių dovanų: (1) ALDLD knygų $3.00 vertės ir (2) anglų kalboje setą tos pat vertės.

Draugės ir Draugai, matote, kad Centro Komitetas padarė palengvinimus naujiems nariams, paskyrė dovanas toms kuopoms, kurios daugiausia gaus naujų narių, duos gerą dovaną, kurios padvigubins narių skaičių ir suteiks geras dovanas tiems nariams, kurie geriausiai pasidarbuos. Prie kvotų bus priskaityta tik tie nariai, kurie **pilnai pasimokės savo duokles.** Nauji nariai, kurie tik dalį duoklių įmokės, tie nebus prie kvotos priskaitomi.

Visi ir visos į darbą! Plėskime lietuvių kultūros ir apšvietos organizaciją—Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugiją.

D. M. ŠOLOMSKAS
ALDLD CK Sekretorius,

46 Ten Eyck St.
Brooklyn, N. Y.

Kaip Eina Pašalpinės Draugijos Vajus

Kiek teko sužinoti iš Toronto Sūnų ir Dukterų Draugijos vajininkų, tai laike vienos sąvaitės vajaus jau turi 26 naujus narius. Kiti vajininkai gautuosius narius laiko slaptai ir neišduoda iki draugijos susirinkimui.

Keturios poros vajininkų darbuojasi, kad gavus kuodaugiausia naujų narių. Poros tarp savęs lenktyniuojasi ir stengiasi viena kitai užbėgti už akių. Toks lenktyniavimas ir išvysto darbą iki maksimumo.

Pradžios vajaus vaisiai verčia manyti, kad užsibrėžtoji draugijos kvota gauti 250 naujų narių laike vajaus bus pilnai atsiekta, nes tik laike sąvaitės laiko per visas kuopas gauta 40 naujų narių. Jeigu per likusias septynias vajaus sąvaites tokiu tempu didės mūsų draugija, tai gausime iki 300 naujų narių.

Kitų kolonijų lietuviai, norintieji įstoti į šią draugiją, gaukite draugijos konstituciją, susišaukite susirinkimus ir ja vaduodamiesi sutverkite kuopas arba stokite pavieniais.

K. Narusevičius
Centro Sekretorius

147 Gore Vale Ave.,
Toronto, Ont.

Reikalauja pridengti Statulos Gėdą

Manitobos universitete, Winnipege, studentų unijos raštinėj randasi žmogaus didumo statula, kuri perstato venerą. Statulos "griešnos" dalys pridengtos plona permatoma medžiaga. Tačiau studentai to nepaisė, bet jų nelaimei pas juos atsilankė kokios tai moterų susivienijimo galvos. Jos, pamatę statulą, sakosi pasipiktinę ir dabar reikalauja, kad studentai surastų storo audeklo ir gerai pridengtų tas "begėdiškas" statulos dalis.

PIPIRNIČIA

NAUJA TAKTIKA

Aš apie azijatus esu skaitęs viencse naujienose dar kempėj būdamas, bet iš jų negalėjau susidaryti tikro vaizdo apie juos. Maniau, kad kai atvyksiu į Torontą, tai teks susipažinti su jais. Bet kada aš atvykau į Torontą, niekas apie juos nieko nepasakojo, todel taip ir užsimiršau. Bet nesenai vėl pasirodė žinios, kad tie azijatai užpuolę nekuriuos torontiečius specialistus, ir dar sužverėję azijatai. Nu, pamislinau, dabar jau blogai. Man plaukai ant galvos sustojo. Tris dienas bijojau ir laukan išeiti. Galų gale nutariau eiti pas tuos specialistus ir pasiteirauti.

—Gerą dieną, — pasakiau įėjęs.

Turbūt pamanė, kad aš su pipirais užėjau, už tai tuoj užsimovė ant akių kepurę ir nei žodelio.

—Nebijok,—sakau jam,—nes ir mane ima baimė. Geriau paaiškink man, kaip atrodo tie azijatai.

—O! Tu nori sužinoti apie azijatus! Labai gerai.

—Aš tris dienas bijojau išeiti iš namų.

—Keisti jie žmonės. Retai tokių kur užeisi.

Man dar labiau plaukai atsistojo. Pradėjau šaukti:

—Sakyk, sakyk greičiau! Aš bijau! Gali jie čia užeiti! Sakyk, kur jie gyvena!

—Baisu, nebaisu, bet jie gyvena čia Toronte.

—Būk geras žmogus, pasakyk, kas jie per žmonės, kaip jie atrodo.

—Labai sunku juos atskirti. Devi tokius pat drabužius, kaip ir mes. Valgo tokią pat duoną—žmonės ir gana.

—Tai kas gi, galų gale, jie yra?

—Tai tie žmonės, kurie netiki tuštiems žodžiams. Būk mokyčiausias žmogus, būk tu net filosofijos daktaras, bet jei biskutį pameluosi, arba savo kalbos neparemsi faktais, tai kalbėk bent kelias naktis, o jie paskui tik pasijuoks.

Man pasidarė kiek geriau. Plaukai pamažu sugulė į savo vietas.

—Hm! Tai kodėl jūs nenaudojate faktų?—sakau jam.

—Kad mes jų neturime. Vot tame ir blogybė. Tik dabar pamatėm, kad be faktų negalima kovoti nei su vištom. Mes manėm, kad kas daugiau parašo, tas gudresnis ir to turi klausyti. Bet dabar aišku, kad to nepakanka. Mat modernizuojasi laikai.

—Tai kam gi šaukiat tiek daug, jei nieko nežinote?

—Nauja taktika, brolyti, nauja taktika. Kada buvau Lietuvoj, tai pastebėjau, kad žvirbliai išveja su rėksmu kur kas didesnius už save špokus-šnekučius. Kai pradeda jie čerškėti, tai špokai meta savo lizdą ir atiduoda žvirbliams, gatavą lizdą, brolyti.

—Kaip pasiklosi, tai išsimiegosi,—pasakiau ir išėjau.

J. Pipiras

Drg. Sam Sembarsky Pavojingai Apdegė

Big Island, Ont.—Nakties laiku einąs garadžių apšildymo pareigas drg. S. Sembarsky pavojingai tapo apdegintas. Nelaimė atsitiko del neatsargumo. Pildamas gazoliną iš bačkos užsiliejo ant rankos ir kojos. Pečių vos pradarius ugnis mušė ir akies mirksnyj visas buvo liepsnoje paskendęs, nes ugnis kilo 2 pėdas virš galvos. Ant laimės į laiką pribuvo 2 trokdraiveriai ir nelaimingąjį ištraukę oran, sniege paguldę ugnį užgesino.

Sembarsky nesijaučia blogai, bet veidas sutino ir oda atpuolė. Drg. Semas yra ukrainų tautybės. Didelis darbininkiškos spaudos rėmėjas ir mylėtojas (Liaudies Balsui aukavo $3.50). Linkime Semui greitai pasveikti.

J. Mikaila
K. L. Co., Camp 18,
Kenora, Ont.

Priimu į Lenktynes Iššaukimą

Draugo J. Berškio iššaukimą sukelti Liaudies Balsui $5.00 aukomis priimu. Taipgi ant tokios pat sumos iššaukių sekamus draugus: J. Jakunską, hamiltonietį; G. Dambrauską, sudburietį, ir K. Malaškevičių, rodos winnipegietį.

Draugiškai A. Bulota
Montreal, Que.

TORONTO NAUJIENOS

GRAŽUS SIUVĖJŲ BALIUS

Liaudies Balsui ruoštas Toronto lietuvių sukniasiuvių skyriaus balius pereitą šeštadienį visais atžvilgiais buvo pasekmingas. Svečių turėjome daug, gal apie šimtą, kad net vietos jau mažoka bebuvo. Tačiau, manome, kad ir svečiai buvo patenkinti, nes iš rengėjų pusės darėme viską, ką galėjime svečių priėmimui.

Suvedus apyskaitą, laikraščiui liko pelno $18.22, kuriuos įteikėme laikraščio administracijai. Taipgi sykiu pridavėme ir $5.00 dovaną nuo International Dressmakers Unijos, Joint Council, kaipo darbininkų organizatoriui Liaudies Balsui, kuris stovi už mūsų unijos stiprinimą.

Baliaus suruošimui, drg. Grubevičienė padovanojo didelį kumpį ir drg. Antanavičienė butelį gėrimo svečių pavaišinimui. Taipgi rengėjai atnešė gražių dovanų užkandžiais ir gėrimo, už ką visiems draugams ir draugėms didelį ačiū. Taipgi ačiū draugėms prisidėjusioms tiek daug užkvietimų išplatinti, o svečiams ačiū už atsilankymą į mūsų ruoštą balių, už tokį svetingą užsilaikymą ir tuomi už parėmimą savo laikraščio.

J. Vaitkus

ŠEIMYNIŠKA SUEIGA

Sausio 17, sekmadieny, 8 valandą vakare atsibus šeimyniška lietuvių sueiga. Norintieji linksmai laiką praleisti kviečiami dalyvauti. Sueiga atsibus 316 Bathurst Str.

Laisva įžanga.

Rengėjos

Metinis Sūnų ir Dukterų Draugijos Susirinkimas

Šiuo pranešu, kad Sunų ir Dukterų K. L. S. P. Draugijos metinis susirinkimas įvyks 17 d. sausio, 1937 m., 6 Denison Ave. Pradžia 1 val. po pietų.

Be to, turiu priminti visiems nariams-ėms, kad dabartiniu laiku eina jubilėjinis draugijos vajus, laike kurio į draugiją priimami asmenys visai be jokio įstojimo nuo 16 iki 35 metų amžiaus; ir su puse įstojimo nuo 35 iki 50 metų amžiaus.

Tad, draugai-ės, jei turite pažįstamų, kurie dar nepriklauso prie šios pašalpinės draugijos, tai kvieskite atsilankyti į susirinkimą ir pasinaudodami šia proga—lai prisirašo prie šios didžiosios lietuvių pašalpinės draugijos Kanadoje. Prisirašiusieji nesigailėsite.

Taip pat primenu, kad šiame susirinkime bus renkama 1937 metams kuopos valdyba, užtat būtinai visi kuopos nariai atsilankykite į susirinkimą ir išrinkite ateinantiems metams į valdybą tokius draugus-es, kurie vestų draugijos reikalus ir toliau taip sąžiningai, kaip iki šiol.

J. Pauža
1-mos Kp. Sekretorius

Iš Dramos Grupės Veikimo

Dramos Grupė ruošiasi perstatyti Toronto lietuviams naują veikalą, kuris bus naujanybė, nes tokio veikalo dar niekad Toronte nebuvo vaidinta. Veikalo turinys paimtas iš porevoliucinio Sovietų Sąjungos žmonių gyvenimo: **tai yra labai juokinga trijų veiksmų tragikomedija "TĖVAI IR VAIKAI ARBA MILIJONAI SIELVARTŲ."**

Visi torontiečiai ruoškitės pamatyti šią komediją. Dramos Grupė darbuojasi, kad kuogeriausia perstatyti šią tragikomediją.

Perstatymas įvyks sausio 23 dieną, 6 Denison Ave.

V. R.

Daug Nuveikėme Per Praeitus Metus

Praeitam sekmadieny atsibuvo ALDLD 162 kuopos metinis susirinkimas, kuriame iš kuopos sekretoriaus draugo J. Goberio raporto paaiškėjo, kad mūsų kuopa labai daug nuveikė per pereitus metus.

Draugijos susirinkimuose buvo priimtos ir pasiųstos šešios protesto rezoliucijos Kanados valdžiai, kuriose buvo protestuojama prieš įvairius ant darbininkų klasės gynėjų užpuldinėjimus. Taipgi viena protesto rezoliucija pasiųsta Suvienytų Valstijų valdžiai ir kelios Lietuvos valdžiai. Buvo šaukiami susirinkimai svarbiais tarptautiniais klausimais. Kuopos švietimo komisija pasirūpin davo skleidimu darbininkų klasės propagandos, o Meno Grupė rūpinosi veikalų perstatymu. Draugijos pastangomis, susidėjus su kitataučiais draugais, yra palaikoma svetainė, kurioj atliekami svarbieji Toronto lietuvių kultūriniai darbai. Prie to, draugijos iniciatyva suorganizuota vaikų mokyklėlė, kurioj dabartiniu metu mokinasi lietuvių kalbos apie 30 čiagimių jaunuolių. Draugijoj veikia moterų sekcija, kurios pastangomis yra daug kas nuveikta. Abelnai, draugija per visus metus vedė gana platų darbą apšvietos srityje, kultūrinėj dirvoj ir suteikė didelę paramą darbininkų klasės kovoms.

Tenka pastebėti, kad buvo sukelta $806.50 budavojimui lietuvių ir anglų kalbose darbininkiškų laikraščių, vedimui rinkiminės agitacijos, parėmimui tarptautinių konferencijų ir kitų svarbių darbininkų klasės įstaigų. Palaikoma svetainė ir vaikučių mokyklėlė. Lietuvos liaudžiai ginti ir šelpimui Lietuvos politinių kalinių kuopa irgi sukėlė nemažą sumą pinigų, kurių didelė dalis nuėjo tiesioginiai per Kanados Veikiantį Komitetą. Nemažai sukėlė del Ispanijos. Jei būtų galima suvesti visas atskaitas, kurios nuplaukė per kitus komitetus, mūsų kuopos paramos skaitlinės kuone dvigubai pasididintų.

Reiškia, kuopa vienu metų bėgyje sukėlė darbininkų klasės reikalams apie pusantro tūkstančio dolerių. O kiek iš to turėjo naudos darbininkiškas judėjimas, tai neįkainuojama. Tenka priminti, kad kuopos pastangomis buvo pasiųsta keturi atstovai į Kanados Lietuvių Kongresą ir atstovai į tris konferencijas Toronto mieste.

Susirinkime buvo išrinkta 1937 metams valdyba, į kurią įeina šie draugai: V. Vitkus—organizatorium, J. Goberis — raštininku, J. Šutas — finansų raštininku, Motiejus Guoba—iždininku, ir kontroliais: Deksnys, Railienė ir Sasnauskienė. Knygium išrinktas A. Morkis, korespondentu J. Šutas.

Tenka pastebėti, kad praeitais metais kuopos valdyboj del tam tikrų priežasčių buvo ir neveiklumo, bet tikimasi, kad naujoji valdyba bus energingesnė ir dės pastangas, kad draugiją padaryti veiklesne.

Dalyvavęs Susirinkime

Iš Praeito Sekmadienio Parengimo

Praeitą sekmadienį Dramos Grupės pastangomis buvo perstatytos dvi komedijos. Apie pačius vaidinimus tenka pastebėti, kad komedijos parašytos gana senai. Nors vaidintojai savo roles atliko patenkinančiai, bet jos nepatraukė taip publiką, kaip seniau vaidinti veikalai.

Į parengimmą atsilankė Toronto darbininkų miesto valdybon išrinktas aldermanas draugas Stewart Smith, kuris išreiškęs lietuviams darbininkams padėką už prisidėjimą prie jo išrinkimo, perstatė savo ateities programą, kurią jis stengiasis įgyvendinti, ir kvietė lietuvius, kad ateitų jam talkon. Draugas Stewart Smith nušvietė, kad nors Kanados buržuazija stengiasi įkriminuoti sveturgimius darbininkus, bet iš tiesų sveturgimiai darbininkai yra teisėti Kanados darbininkų klasės nariai ir jų rolė darbininkiškame judėjime yra labai svarbi. Jis apibudino ALDLD veikimo svarbą ir ragino budavoti tą organizaciją.

Draugas Stewart Smith nurodė, kad jis miesto valdyboje kovoja už paskyrimą pinigų darbininkų namams statyti, nes yra reikalas sugriauti senuosius laužus. Jis siūlo sumažinti darbininkų ir vidurinės klasės nariams didelius mokesčius, o uždėti didesnius ant kapitalistų klasės, bet kapitalistų klasės atstovai jam priešinasi. Mėras Robins siūlo pravesti iš turčių distrikto į miesto centrą du naujus kelius, Rosdale distrikto kapitalistai turėtų puikų susisiekimą su miesto centru. Ir tokiai pasiūlai mėras surandąs 5 milijonus dolerių be didelių sunkumų.. Bet kuomet Smithas siūlo plėsti darbininkų namų statybą ir mažinti mokesčius, tai pats mėras kryžavojasi, kad miestas neturi pinigų.

Draugo Smitho programa naudinga miesto gyventojų didžiumai, o mėro tik mažai saujelei turčių. Ją būtinai reiks iškovoti, sako draugas Smith, bet jis vienas to nepajėgs, tą bus galima padaryti tik tuomet, kuomet masės iš lauko darys spaudimą ir jam pagelbės tą atsiekti. Jis greitu laiku atidarys savo raštinę penktame warde, kur priiminės visus skundus, o paskui vers miesto ponus išpildyti darbininkų reikalavimus.

Tad lietuviai darbininkai neužmirškite draugo Smitho žodžius ir atminkite, kad netolimoj ateityj turėsime sušaukti mitingą ir išrinkti iš lietuvių tarpo komitetą, kuris rinks žinias apie nuskriaustus darbininkus penkto wardo ribose ir tinkamai perstatys aldermanui Smithui, o jis kovos su miesto ponais. Mes turėsime duoti jam pagelbą.

Girdėjęs Kalbą

Ką Paštas Daro Su Netinkamai Adresuotais Laiškais

Toronto distrikto pašto viršininkas Gibson pareiškė spaudos atstovams, kad per gruodžio mėnesį Toronto distrikto paštas gavo daugiau 10,000 laiškų, kurie buvo netinkamai užadresuoti. Del tos priežasties paštas negalėjo pristatyti laiškus kam reikia.

Keletas šimtų laiškų buvo įmesta į pašto dėžutes trumpai prieš kalėdas, bet užmiršta užrašyti adresus. Tuos laiškus paštas atplėšė ir nekuriuose suradęs kas siunčia, pasiuntė jų siuntėjams, kad duotų tolimesnius nurodymus.

Pašto viršininkas sakosi, kad turįs tam tikrus žmones, kurie yra prisiekę laikyti visas laiškų paslaptis slaptybėje. Kuomet tie žmonės išegzaminuoja netinkamai užadresuotus laiškus, kartais randa pinigų, čekių ir pašto čekių, juos persiunčia atgal siuntėjui, jei randa siuntėjo adresą. Jeigu laiške nerandama parašo ir adreso ir laiškas neturi jokios vertės, jis sunaikinamas. O jeigu laiškuose randama bent kokia vertė, bet negalima surasti siuntėjo, tuomet tokie laiškai siunčiami į vyriausį mirusių laiškų skyrių Ottawon ir tenai jie parduodami iš varžytinių.

Laiškai, gautieji iš kitų šalių, jeigu ant jų vokų negalima surasti kam siunčiama, neatidaromi, bet siunčiami į tas šalis, iš kurių gauti tie laiškai.

Daug laiškų gaunama, ant kurių užrašyta vardas, pavardė, gatvė, bet užmiršta pažymėti miestų vardai. Tokių laiškų išaiškinimui paštas turi visų Kanados ir S.A.V. miestų ir miestelių sąrašus, kurie turi vienodus gatvių pavadinimus. Šias klaidas daugiausia padaro iš kitų šalių laiškų siuntėjai. Taipgi svetimų šalių siuntėjai dažnai klaidingai užrašo miestų ir gatvių vardus. Toms klaidoms išaiškinti paštas naudoja eliminacijos sistemą. Prityrę žmonės atrenka tuos laiškus ir mėgina išaiškinti siuntėjo padarytas klaidas.

Neišriša Moterų Apsaugą Šokiuose

Toronto policijos komisionieriai porą metų atgal buvo padarę įstatymą, pagal kurį į publikines šokių sales negali lankytis merginos, neturinčios šešiolika metų amžiaus, o virš nurodyto amžiaus atsilankiusios turi turėti savo palydovus. Palydovais skaitomi jų draugai, pažįstami ir visa kita "apsauga."

Dabar tam įstatymui pasipriešino net pats miesto mėras, nes sako niekaip negalima to klausimo išrišti. Sulyg jo, jei reikalauti iš vyresnio amžiaus merginų tokios apsaugos, tai reikia pareikalauti ir iš suaugusių moterų, nes ir 50 metų amžiaus moterys kartais gali ateiti į šokius. Jis tą klausimą sugrąžino policijos komisionieriams persvarstyti iš naujo, nes jo negalima pritaikinti gyveniman.

ĮTEIKĖ POLICIJAI 17,105 REVOLVERIUS IR KITOKIUS GINKLUS

Toronto, Sausio 9. — Toronto policijos patvarkymu, buvo vedama "laisvanorė" Toronto piliečių ginklų registracija. Sakoma, kad 17,105 asmenys atidavę policijai savo revolverius ir kitus pištalietus. Tačiau dar didesnis skaičius piliečių neužregistravo visai.

Priekalo Skaitytojams

Greta su savo spauda, kuriai draugai veda plačius vajus gauti naujų skaitytojų, kanadiečiai draugai turėtų neužmiršti ir žurnalo "Priekalas," kuris yra vienintėlis Europoj leidžiamas komunistinis žurnalas, plačiai nušviečiantis kaip Sovietų sąjungos, taip ir Lietuvos gyvenimą. "Priekalas" pas Kanados draugus jau yra užsitarnavęs tinkamo autoriteto savo raštų turiniu ir vertingumu, ir šiam straipsnyj nėra reikalo man, kaip "Priekalo" redaktoriui, jį girti ar peikti. Aš tik noriu Kanados draugus painformuoti apie tai, kokius uždavinius "Priekalas" sau stato 1937 m. ir ką jis rengias duoti savo skaitytojams.

Kas atydžiai sekė "Priekalą" per 1936 metus, tas galėjo pastebėti, kad "Priekalas" pastaruoju laiku kiek pasikeitė. Jis pasidarė labiau "žurnališkas," pradėjo mažiau talpinti straipsnių dienos klausimais, kurie greit pasensta, nustoja reikšmės, straipsnių-korespondencijų ir t.t. "Priekale" liko panaikinti ir buvę jame skyriai, o paliko straipsnių ir dailiosios literatūros dalis, kuri užima maždaug tris ketvirtis žurnalo, ir "Apžvalgos" skyrius, kuris su bibliografija ir įvairiom pastabom teužima ketvirtą dalį žurnalo. Rišyj su tuo 1936 metais "Priekale" tilpo ir ilgesnių nuodugnesnių straipsnių atskirais klausimais. Šis "Priekalo" didesnis "sužurnalimas" bus vedamas toliau.

Kokiais sumetimais tai darome? Tai darome todel, kad "Priekalas," išeidamas tik kartą per mėnesį, vistiek negali duoti bėgamaisiais klausimais nesenstančią medžiagą, ir tai darydamas jis tik pakartotų mūsų laikraščius ("Raud. Artoją" ir kit.). "Priekalo" gi uždavinys, kaip vienintėlio lietuvių mėnesinio žurnalo Europoj, duoti tą medžiagą, kuri laikraščiuos ne visados gali tilpti (nuodugnesni, ilgesni, nesenstantieji straipsniai istorijos, teorijos klausimais, dailioji literatūra, nuodugnesnės recenzijos ir t.t.). Tiesa, sąrišyj su tuo "Priekalas" pasidaro kiek sunkesnis skaityt, prieinamas prasilavinusiems draugams. Bet tas dar nereiškia, kad jį neturėtų skaityt ir mažiau įgudę skaitytojai. "Priekalas" ir bus svarbiausias jų lavinimosi įrankis. Per mėnesį laiko kiekvienas ras laiko atydžiai perskaityti kad ir kiek sudėtingesnius "Priekalo" strapsnius.

Kitas dalykas, kas per 1936 m. "Priekale" buvo plačiau, negu seniau, daroma, tai mūsų vadų (dd. Stalino, G. Dimitrovo ir kit.) žymesnių raštų, taipgi kartais įžanginių straipsnių iš "Pravdos," "Bolševiko" vertimų talpinimas. Čia kaikas irgi daro mums priekaištų, kad esą, tie raštai telpa laikraščiuos anksčiau ir "Priekale" jie nereikalingi. Pirma—toli gražu ne visi jie telpa mūsų laikraščiuos, ypač Kanados lietuvių laikraštyje, o antra, tie raštai turi reikšmės ne tik vienai dienai. Laikraštis paprastai nusimeta, tuo tarpu žurnalas daugelio draugų renkamas, komplektuojamas ir t.t. O tais "Priekalo" rašiniais skaitytojas bet kada gali pasinaudoti. Ne visus Stalino, Dimitrovo ir panašius rašinius mes turime galimybės išleisti atskirom knygutėm. Nieko blogo, apart naudos, nebus net tame, kad tuos rašinius "Priekale" skaitytojas ir antrą kartą perskaitys: jie verti ne tik sykį perskaitymo, bet ir atydaus ištyrinėjimo.

1936 m. "Priekale" tilpo keletas rašinių Lietuvos istorijos klausimais, kurių gvildenimas šiandien turi labai didelės reikšmės. Plačiau, negu kur kitur, "Priekale" skaitytojas 1936 m. rado ir Lietuvos gyvenimo nušvietimą, straipsnių apie politinį, ekonominį, kultūrinį gyvenimą, apie Lietuvos literatūrą (dabarties ir praeities) ir t.t.

Kiek silpnesnis buvo 1936 m. dailiosios literatūros skyrius, ypač vaizdelių, apysakų atveju (eilių pakako). Čia kaltė buvo pirmiausia rašytojų neprisitaikyme prie "Pr." rėmų. Draugai užsimojo rašyti dideles apysakas, kurios "Pr." perilgos. Todel per visus metus net ir geresni "Priekalo" beletristai, kaip Džugas, A. Tremtinis—nedavė nė po vieną vaizdelį.

Nepakankamai dar gerai "Priekale" pastatyta ir bibliografija. Visa eilė naujų ateinančių raštų, knygų nerecenzuojama, o juk su "Priekalo" įvertinimu visi draugai labai rimtai skaitosi. Nepasisekė 1936 m. išvystyti "Priekale" ir juokų-satyros skyrelio. Vis tai uždaviniai, kurie lieka ir 1937 metams.

Be to, kad dar geriau pastatyti "Priekalą"—visus jo skyrius, 1937 m. "Priekalas" išanksto numato duoti visą eilę specialių raštų, kurie įdomauja visus draugus. Pirmiausia tai liečia visos eilės sukaktuvių nušvietimą. Didžiojo rusų poeto Puškino 100 metų mirties sukaktuvėms "Priekalas" duos straipsnių apie jo kūrybą ir jo raštų, eilių vertimų. 1937 m. bus taipgi 20 metų nuo J. Janonio mirties. "Priekale" irgi tilps naujų straipsnių apie Janonį, nespausdintų jo eilių ir t.t. Ir kas svarbiausia — 1937 metais bus 20 metų Didžiosios Spalio revoliucijos sukaktuvės, kurioms "Priekale" bus pašvęsta visa eilė nuodugnių straipsnių ir aprašymų, ypatingai apie lietuvių darbo masių dalyvavimą revoliucijoj, apie jos įtaką į proletarinę revoliuciją Lietuvoj ir t.t.

"Priekalo" redakcija yra numačius 1937 m. dar plačiau nagrinėti istorijos, ir pirmoj eilėj Lietuvos, lietuvių tautos istorijos klausimus. Jau numatyta visa eilė temų ir draugai jau imasi rašyti. Taipgi jau rašomi straipsniai apie J. Biliūną, Žemaitę, Vaičaitį ir kit., o iš naujosios literatūros—apie V. Žalionio "Joną Stumbrį," apie J. Karčiaus poeziją ir apysakas, apie pradedančius "Pr." rašytojus ir t.t.

Lietuvos gyvenimas lygiai įdomauja kaip SSRS, taip ir Kanadoj esančius skaitytojus. "Priekalas," eidamas Maskvoj, kur yra viso pasaulio komunistinis štabas—Komiternas, kur gyvena Lietuvos kom. partijos vadas draugas Angarietis—aišku, geriau, negu kuris kitas mūsų laikraštis ar žurnalas turi galimybės sistematiškai nušviesti Lietuvos gyvenimą. Kas įdomaujas Lietuvos gyvenimu, tas negali apsieiti be "Priekalo." 1937 m. apie Lietuvą "Priekale" irgi nemažiau bus rašoma, kaip 1936 m. Tilps visa eilė nuodugnių d. Angariečio ir kitų draugų straipsnių.

Kanadiečius labai įdomauja ir SSRS gyvenimas. "Priekalas" yra draugams kanadiečiams nuolatinis nuodugnios informacijos apie SSRS gyvenimą, jos politiką ir t.t. šaltinis. Kas liečia lietuvių gyvenimą SSRS, tai 1937 m. "Priekalas" yra numatęs be straipsnių apie bėgamąjį gyvenimą duoti nuodugnius atskirų SSRS lietuvių kolonijų aprašymus: tos kolonijos istoriją, atsiekimus kultūros darbe, geriausių stachanoviečių ir šiaip žinomųjų žmonių parodymą ir t.t. Per 1937 m. "Priekale" numatoma padaryti tokią nuodugnią peržvalgą šių SSRS lietuvių kolonijų: Maskvos, Leningrado, Minsko, Dimanovos (vid. mokykla) ir kolchozų-kaimų: Malkovos, Sofeisko ir Cegelnės. Tai kartu bus peržvalga lietuvių darbo masių atsiekimų 20 metų Spalio sukaktuvėms.

Tokia bendrais bruožais "Priekalo" programa 1937 m. Be to "Priekalas" 1937 m. eis iliustruotas paveikslais. Kadangi paprastam "Priekalo" popieryj paveikslai gaudavos neaiškūs, tai ateityj paveikslai bus spausdinami tam tikram popieryj ir įklyjuojami. Tas padidina "Priekalą," padaro jį įvairesnį. Paveikslai bus parenkami irgi įdomūs, gražūs.

Labai daug priekaištų "Priekalas" turėjo ir tebeturi iš skaitytojų del jo didelio vėlavimosi. Per 1936 m. dėjome daug pastangų, kad tą vėlavimąsi likviduot ir šio to atsiekėme. Pradedant nuo Nr. 4. "Priekalas" pradėjo išeiti iš spaudos dar gale to paties mėnesio (išskyrus Nr. 8, kuris pavėlavo) ir Kanados skaitytojus jis pasiekdavo po 10-15 dienų. Bet tai irgi dar nepakankamas atsiekimas. Skaitytojai norėtų gauti "Priekalą" dar tą patį mėnesį. 1937 m. mes stengsimės tai padaryti, kad "Priekalas" išeitų nė vėliau 15 dienos kiekvieno mėnesio, ir kanadiečius skaitytojus pasiektų dar irgi tą patį mėnesį.

"Priekale" galima būtų įvesti dar visą eilę pagerinimų ir patobulinimų, ir pirmiausia — galima būtų jį padidinti, jei "Priekalui" būtų surinkta daugiau prenumeratų. Šiuo laišku "Priekalo" redakcija ir prašo visus draugus ateiti į pagelbą, kad Kanadoj gauti bent 150 prenumeratų. Kadaise draugai kanadiečiai laiškuos mums rašė, kad jeigu "Priekalas" išeitų savo laiku, nesunku būtų gauti skaitytojų. Pasistatykim sau uždavinį tai 1937 metais iš vienos ir kitos pusės išpildyti! Užsiprenumeruokite draugai "Priekalą" patys ir suraskit jam naujų skaitytojų. Visiems kas užsiprenumeruos "Priekalą" visiems 1937 m. iki sausio 15 dienos, mūsų leidykla duos dovanų vieną Užsienio darbininkų leidyklos SSRS išleistą knygutę. Taigi subruskime, draugai!

Kartu mes prašome draugus rašyti mums apie visus pastebimus "Priekale" trūkumus, savo pageidavimus jam, apie tai, kas trukdo "Priekalą" plačiau paskleisti Kanadoj.

Su draugiškais linkėjimais
"Priekalo" redaktorius:
B. Pranskus (V. Žalionis)

KAIP KAS SUPRANTA SOCIALIZMĄ IR DEMOKRATIJĄ

(Atkelta iš 2-ro puslapio)

Sovietų Sąjungoj yra suvisuomeninta privatinė nuosavybė: žemė, fabrikai, geležinkeliai ir visi gamybos įrankiai, bet Grigaičiui ten "nėra socializmo," nes "nėra demokratijos." Sulyg tokio aiškinimo, jeigu Sovietai suorganzuotų socialdemokratų ar kitokią buržuazinę partiją, tai ten momentaliai virstų socializmas. Tokiems socializmo mylėtojams nesvarbu, kad ten darbininkai budavoja socializmą, bet jiems rūpi kodel ten buržuazija neturi laisvės. Pas Grigaitį išeina, kad darbininkai be buržuazijos nėra liaudis ir jų pastatytoji valdžia nėra žmonių valdžia—demokratija. Komunistai nesirūpina išnaudotojų laisve, kad jie galėtų darbininkus išnaudoti, jie rūpinasi, kad darbininkai turėtų laisvę, demokratiją, politinę ir ekonominę galią ant gamtos turtų ir kultūrinių atsiekimų.

P. Grigaitis nėra marksistas, o tiktai smulkus buržuazinis demokratas ir jam neapeina darbininkų reikalai, atskirai. Jis mokina darbininkus nuolankauti buržuazijai ir laukti, kada buržuazinės demokratijos keliu ateis socializmas, kaip ateina ant pono stalo kepta višta. Ir yra žmonių, kurie desperatiškai mėgina kovoti prieš tuos, kas kritikuoja perdėm klaidingą Grigaičio nuomonę. Pavyzdžiui Jokubynas, įpuolęs desperacijon, per Naujienas rašo, kad komunistams "skiepijama banditizmo dvasia." Nesitikėjau, kad Jokubynas pajėgtų taip žemai nupulti ir persiimti tokia šlykščia pagieža ir komunistus, kurie jam jokio blogo nėra padarę, lygintų prie banditų.

Taip tai bando niekinti vadinamieji "marksistai" komunistus už ėjima Markso nurodytu revoliuciniu keliu. Vieni tai daro iš nesusipratimo, kiti, permirkę oportunizmu, demagogiškai mėgina jį darkyti. Tokie žmonės kasa patys sau politinę duobę. Šiandien Ispanijos įvykiai tikrame gyvenime rodo ką kitą, negu tokių "marksistų teorijos."

Liaudies Balsui Parengimas Hamiltone

Sausio 16 dieną, šeštadienį, 5 Walnut Street South, kampas King Street Eeast, ALDLD 113 kuopa ruošia Liaudies Balsui parengimą.

Toronto Lietuvių Dramos Grupė perstatys du scenos veikalus: Trijų veiksmų dramą "MILIJONAI VANDENYJ" ir vieno veiksmo juokingą komediją "NIEKO BE PRIEŽASTIES."

Užkviečiame visus Hamiltono, Toronto ir plačios apylinkės lietuvius atsilankyti. Pamatysite įdomią programą ir gražiai praleisite vakarą.

Pradžia 8 val. vakare.
Įžanga 20 centų.

Rengėjai

Bevažiuojant vienai indijonų šeimai pagal ežero Erie krantus, jų automobilius apklimpo vienoj pelkėj. Vyras palikęs žmoną ir vaikus automobiliuje turėjo eiti į artimiausią kempę už 10 mylių ieškoti pagelbos. Tuo kartu susirinko apie automobilių gauja vilkų ir gręsė indijonų šeimai būti sudraskytai. Tačiau už poros valandų indijonas pribuvo su pagelba ir išgelbėjo nuo sudraskymo savo šeimą.

KELIONĖS Į LIETUVĄ

ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA

BALTASIS ŠVEDŲ LAIVYNAS

Nuolatinis susisiekimas

NEW YORK—KLAIPĖDA

Per Gothenburgą, Švediją

Patogi, Greita Kelionė
Pigios Laivakortės

Išplaukimai laivų iš New Yorko

DROTTNINGHOLM, Sausio 20,
Vasario 16, Kovo 13,
GRIPSHOLM, ---------- Kovo 18,
DROTTNINGHOLM, --- Bal. 15.

Platesnes žinias apie kelionę teikia nemokamai ir parduoda laivakortes visi autorizuoti laivakorčių agentai ir visi Švedų Amerikos Linijos skyriai.

SWEDISH AMERICAN LINE
MONTREAL, QUE., 1410 Stanley St.
HALIFAX, 71 Upper Water St.
WINNIPEG, 470 Main St.
CALGARY, Union Building

A. Niemi Fotografas

Vestuvių, Šeimynų ir Vaikų Grupėmis. Visokios Spalvos ir Padidinimas, Rėmeliuose.

38 Elm St., Kamp. Durhan, Sudbury, Ont.

Telefonai: Sudburio—499; Copper Cliff—179

Tel. PL 9659 Gyv. DO 5947

J. M. ROSENFELDAS
Lietuvis Advokatas

Atlieku visus teismų patarnavimus, parūpinu pilietybės dokumentus, įgaliojimus, morgičius ir kt.

20 St. James St. E. Kamb. 26
MONTREAL, QUE.

Sulyg susitarimo priimu klijentus ir vakarais gyvenamoj vietoj: 451 Edward Charles.

Queen West Furniture Co.

619 QUEEN ST. WEST, TORONTO.
Tel. WA 6812

Parduodam visokių rūšių siuvamas mašinas ir pataisytus naudotus namų ir raštinių baldus.

Lietuviai! Veskite Savo Reikalus Per
DOMINION TICKET OFFICE
143 Queen Street West, Toronto, Ont. Phone WA. 6344
Seniausia ir patinkamiausia šipkarčių kontora. Gyvuoja per 18 metų. Šipkartes, pinigų persiuntimas, pilietybės popierių išėmimas, apdrauda ir daugelis kitų patarnavimų.
S. Heifetz, menedžeris

Liet. TSR Knygų Rūmų Knygų Saugykla